

15 iyun - Milli Qurtuluş günüdür

iqtisadi qüdrətiniz naminə!

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

Baş redaktordan

“İqtisadiyyat” qəzetinin oxucularına

Qəzetimizin 30 may-5 iyun və 6-12 iyun 2014-cü il tarixli nömrələrində AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun Baş elmi işçisi, iqtisad elmləri doktoru, professor A. Qafarovun və institutun aparıcı elmi işçisi, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru, dosent İ.Soltanlının «Texnoloqiçeskoe razvitie i marketing» adlı məqaləsi rus dilində dərc olunmuşdur. Məqalənin iqtisadi inkişafımız üçün aktual olan mövzulardan birinə həsr olunduğunu və redaksiyaya ölkənin nüfuzlu elmi mərkəzlərindən biri tərəfindən təqdim edildiyini nəzərə alaraq, onun tam həcmdə, qəzetin 2 nömrəsində dərc edilməsi məqsəduyğun hesab edilmişdir. Lakin İqtisadiyyat İnstitutunun rəhbərliyi tərəfindən redaksiyaya daxil olmuş müraciətdə təəssüf hissi ilə qeyd edilir ki, İqtisadiyyat İnstitutunda aparılan müzakirələrin gedişində A. Qafarovun və İ. Soltanlının sözügedən məqaləsinin tam plagiat olduğu, 2008-ci ildə Rusiyada dərc edilmiş bir kitabdan köçürüldüyü üzə çıxmışdır. Müraciəti olduğu kimi nəzərinizə çatdırırıq:

“İQTİSADİYYAT” QƏZETİNİN REDAKSİYASINA

Bakı, 9 iyun 2014-cü il

Hörmətli redaksiya,

Qəzetinizin 30 may-5 iyun və 6-12 iyun 2014-cü il tarixli nömrələrində AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun Baş elmi işçisi, iqtisad elmləri doktoru, professor Ağadadaş Qafarovun və İnstitutun aparıcı elmi işçisi iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru dosent İlkin Soltanlının «Texnoloqiçeskoe razvitie i marketing» adlı məqaləsi rus dilində dərc olunmuşdur. Məqalənin iqtisadi inkişafımız üçün aktual sayıla biləcək bir mövzuya həsr olunduğuna və redaksiyaya ölkənin ən nüfuzlu elmi mərkəzlərindən birinin əməkdaşları tərəfindən təqdim edildiyinə görə onun tam həcmdə, qəzetin 2 nömrəsində dərc edilməsi anlaşılandır.

İqtisadiyyat İnstitutu, onun əməkdaşlarının elmi yaradıcılığına diqqətlə yanaşaraq, öz sahifələrində onların yazılarına mütəmadi qaydada yer ayırdığına görə həm “İqtisadiyyat” qəzetinə, həm də ölkənin digər mətbu orqanlarına minnətdardır.

Hörmətli həmkarlar, təəssüf hissi ilə bildirmək məcburiyyətindəyik ki, İqtisadiyyat İnstitutunda aparılan müzakirələrin gedişində A.Qafarovun və İ.Soltanlının sözügedən məqaləsinin tam plagiat olduğu, 2008-ci ildə Rusiyada dərc edilmiş bir kitabdan köçürüldüyü üzə çıxmışdır. İqtisadiyyat İnstitutunun rəhbərliyi və bütün kollektivi bunu “İqtisadiyyat” qəzetinin oxucularına, iqtisadçılarımıza və bütövlükdə ictimaiyyətimizə qarşı hörmətsizlik və etinasızlıq kimi, alim adına yaraşmayan, İnstitutun elmi nüfuzuna kölgə salan bir hərəkət kimi qiymətləndirir.

Bu gün, iyun ayının 9-da A.Qafarov AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda tutduğu vəzifədən azad edilmiş, İ.Soltanlıya isə töhmət elan edilərək xəbərdarlıq olunmuşdur.

İqtisadiyyat qəzetinin oxucularını əmin etmək istədik ki, iqtisadiyyat elmimizin inkişafı naminə, dövlət rəhbərliyinin iqtisadçılarımız qarşısında qoyduğu vəzifələri daha uğurla yerinə yetirmək naminə İqtisadiyyat İnstitutu, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının digər institutları və qurumları ilə birlikdə, bu qəbil mənfə halların tamamilən aradan qaldırılması və cəmiyyətimiz üçün həqiqətən əhəmiyyət kəsb edən tədqiqatların genişləndirilməsi üçün gələcəkdə də bütün gücü ilə çalışmaq əzmindədir.

AMEA İqtisadiyyat İnstitutu”

“İqtisadiyyat” qəzetinin oxucularına yaxşı bəllidir ki, qəzetimiz yarandığı gündən elmi yaradıcılığa xüsusi diqqətlə yanaşmış, redaksiyamızın qapıları iqtisadçı alimlərin, dissertantların, magistrların, hətta elmi fəaliyyətlə məşğul olmaq istəyən tələbələrin üzünə hər zaman açıq olmuş, təqdim edilən yazılar müntəzəm olaraq dərc edilmişdir. Lakin qeyd etməliyəm ki, heç bir mətbuat orqanı təqdim edilən elmi araşdırmaları əks etdirən materialların (informasiya xarakterli yazılar istisna olmaqla), elmi məqalələrin məzmununa görə məsuliyyət daşımır. Bütün bunlara baxmayaraq, biz öz tərəfimizdən dəqiqlik üçün təqdim olunan elmi məqalələrin plagiat olub-olmadığını yoxlayırıq. Yuxarıda adı çəkilən məqalənin köçürüldüyü mənbə internet resurslarına daxil edilmədiyi üçün bunu dəqiqləşdirmək mümkün olmamışdır. Digər tərəfdən isə elmi məqalə ölkənin nüfuzlu elmi mərkəzlərindən birinin əməkdaşları tərəfindən təqdim edildiyi üçün ətrafı araşdırmaya lüzum görməyərək dərc etmişik. İqtisadiyyat İnstitutunun rəhbərliyi tərəfindən bu məsələnin araşdırılması və ədalətli olaraq həllini tapmasını yüksək qiymətləndirir, alim adına layiq olmayan hərəkətlərə qarşı ciddi mübarizə aparılmasını dəstəkləyir, bundan sonra da dəstəkləyəcək və bu işdə hər kəsə uğurlar arzulayırıq.

Bəzi kütləvi informasiya vasitələrinə üz tutaraq bildirmək istəyirik ki, aldığı məlumatların dəqiqliyini yoxlamamış, mənbəyini araşdırmamış, ucuz reyting qazanmaq məqsədini güdürək yanlış xəbərlər yayaraq insanları çaşdırmasınlar.

Azərbaycanda yeni texnologiyalar parkı açılacaq

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən ən iri yerli investisiya şirkətlərindən biri olan “Synergy Group” ASC bu ilin sonunda Şəmkir rayonunda Zəyəm Texnologiyalar Parkını istifadəyə verəcəkdir.

Qrupdan bildirilib ki, Zəyəm Texnologiyalar Parkı “Zəyəmkəndməş” zavodunun bazasında yaradılmışdır. Müxtəlif illərdə zavod kənd təsərrüfatı texnikaları və ehtiyat hissələri, bir müddət isə neft sənayesi avadanlıqlarının istehsalı ilə məşğul olmuşdur. Sonra isə fəaliyyətini tam dayandırmışdır.

2012-ci ildə isə “Synergy Group” ASC “Azərbaycan Respublikası Regionlarının 2009-2013-cü illərdə Sosial İqtisadi İnkişafı Proqramı”na uyğun olaraq “Zəyəm Texnologiyalar Parkı”nın tikintisinə başlamışdır.

Bu müəssisənin ərazisi 7 hektardır. Ərazidə 6 sexin yaradılması planlaşdırılır.

rılır. 3 sex artıq hazırdır ki, bunlar da mexaniki, qumlama/rəngləmə və hazırlıq sexləridir. Qısa bir zamanda tökmə, ştamlama/termik və alət sexləri də istifadəyə veriləcəkdir.

“Məhz, “Zəyəm Texnologiyalar Parkı”nda Azərbaycanda ilk dəfə olaraq, neft nəqli üçün istifadə olunacaq çənlər, metro tunellərinin tikintisində istifadə olunan əyri metal təbəqələr, qalın borular, su çənləri, habelə, zavod, bina və körpü tikintisində istifadə olunacaq böyük qabaritli metal konstruksiyalar kimi məhsulların istehsalı da nəzərdə tutulur”,- deyər “Synergy Group”dan bildirilib.

Artıq burada frezləmə, boru əymə, çən borularını qaynaq edən, metal konstruksiyaları bucaq altında kəsən müasir avadanlıqlar quraşdırılıb.

Zəyəm Texnologiyalar Parkı “Synergy Group”a daxil olan törəmə şirkətlərdən biridir.

Gəncə Avtomobil Zavodu kombaynlar istehsal edəcək

Gəncə Avtomobil Zavodu və “QomSelmaş” müəssisəsi ilə yeni müqavilə bağlanıb və bu müqavilə çərçivəsində Gəncədə yeni kombaynların hazırlanmasına başlanılacaq.

Bu barədə açıqlamamı Belarusun Azərbaycandakı səfiri Nikolay Patskeviç Gəncəyə səfəri zamanı jurnalistlərə müsahibəsində bildirib. O qeyd edib ki, Belarus ilə Azərbaycan arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində tədbirlər planı hazırlanıb.

“Gəncə ilə Belarusun Qomel

şəhəri qardaş şəhərlərdir və bundan irəli gələrək bu iki şəhər arasında yeni iqtisadi layihələr müzakirə olunur. Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyevlə də bu barədə müzakirə apardıq”, - deyən diplomat qeyd edib ki, hazırda Belarus ilə Azərbaycan arasında iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi istiqamətində hər iki ölkə prezidentləri arasında keçirilən son görüşdə razılıq əldə olunub və plan-

lar var.

“Gəncə Avtomobil Zavodu ilə sıx əlaqələr qurulub.Bura gəlməzdən öncə mən zavod rəhbərinə və məhsulların sayıncısı Elmar Vəliyevlə də bu barədə müzakirə apardıq”, -

görüşdəuzarlanması istiqamətində geniş fikir mübadiləsi apardıq”.

Səfir bildirib ki, Gəncə Avtomobil Zavodu və “QomSelmaş” müəssisəsi ilə yeni müqavilə bağlanıb və bu

müqavilə çərçivəsində Gəncədə yeni kombaynların hazırlanmasına başlanılacaq. N.Patskeviç nümunə üçün 3 ədəd kombaynın Gəncəyə gətirildiyini və sahələrdə sınaqdan keçirildiyini bildirib.

Azərbaycanın fond bazarı 6 milyard manata yaxınlaşıb

2014-cü ilin yanvar-may ayları ərzində Bakı Fond Birjasında bütün alətlər üzrə keçirilən əqdlərin ümumi həcmi 5 milyard 996 milyon 253 min manat təşkil etmişdir. Bu da ötən ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 147% (təxminən 2,5 dəfə) çoxdur.

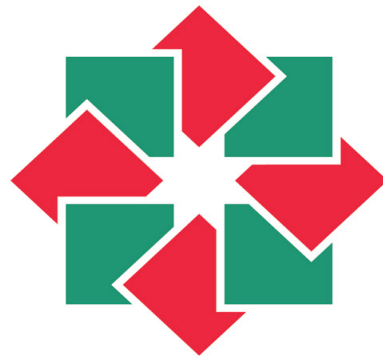
Bakı Fond Birjasından daxil olmuş məlumatdan aydın olur ki, fond bazarında əqdlərin həcmiminin artmasının əsas səbəbi repo əməliyyatlarının həcmiminin artması və “Cənub Qaz Dəhlizi” QSC-nin istiqraz buraxılışı olmuşdur.

Son bir ildə korporativ qiymətli kağızlar bazarının həcmi 220,8 milyon manatdan 2,04 milyard manata yüksəlmişdir ki, bu da, bazarın 9 dəfədən çox artması deməkdir. Artıq korporativ qiymətli kağızlar bazarı cəmi qiymətli kağızlar bazarının 34%-ni formalaşdırır.

Korporativ qiymətli kağızlar bazarında ilkin yerləşdirmənin daha kəskin artması müşahidə olunub. Bu artım daha çox əqdlərin sayının artması hesabına baş verməyib. Belə ki, bu yaxınlarda “Cənub Qaz Dəhlizi” QSC-nin 917,32 milyon dollarlıq istiqraz buraxılışı yerləşdirilmişdir. Həmin buraxılışı ilkin korporativ qiymətli kağızlar bazarında əqdlərin həcmi artırır.

Ötən 5 ay ərzində repo əməliyyatlarının həcmi isə ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,96 milyard manatdan 3,51 milyard manata yüksəlmişdir.

Səhmlərin yerləşdirilməsinin həcmi də artmışdır. Yanvar-may ayları ərzində 719,2 milyon manatlıq səhm buraxılışı üzrə əqd bağlanmışdır. Halbuki, bu göstərici ötən ilin analoji dövründə cəmi 147,7 milyon manat idi. Təkrar bazarda isə səhmlərin alqı-satqısı üzrə əqdlərin həcmi azalaraq 3,59 milyon manatdan 1,75 milyon manata düşmüşdür.

PAŞA
Bank

Azərbaycan xalqını
Milli Qurtuluş günü
münasibəti ilə təbrik
edir

Qurtuluş günündən başlanan dövlətçilik günün mübarək, Azərbaycan xalqı!

1991-ci ilin 18 oktyabrında Azərbaycan yenidən öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra siyasi mübarizənin yeni dövrünə – Azərbaycanın müstəqilliyini qoruyub saxlamaq və möhkəmləndirmək uğrunda mübarizə dövrünə qədəm qoydu. Ancaq təəssüf ki, ilk illər Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasından, möhkəmləndirilməsindən söhbət belə gedə bilməzdi. Əksinə, müstəqilliyini yenidən qazanmış millət elə ilk günlərdən onu itirmək təhlükəsi ilə üzləşdi və bu təhlükə onu hər an gözləyirdi.

1992-ci ilin may–iyun aylarında təxribatla, zorakı vasitələrlə hakimiyyətə gələn cəbhə-müsavat cütüylü Azərbaycanı böyük bəlalara sürüklədi. Onlar üçün millətin, xalqın mənafelərindən, milli maraqlardan öncə qrup maraqları, şəxsi ambisiyalar vardı. O illər Azərbaycanın çox ağır, mürəkkəb və ziddiyyətli bir dövrü

idi. Ölkədə dərəbəylik hökm sürürdü, özbaşnalıq, hərc-mərclik, satqınlıq baş alıb gedirdi. Bir-birinin ardınca baş verən hakimiyyət dəyişmələri, təsadüfi, heç bir idarəçilik təcrübəsi olmayan quldur dəstə başçıların hakimiyyətə yiyələnmələri, sonradan dövlət çevrilişləri etmək cəhdləri, vəzifələrindən sui-istifadə edərək, reket, qaçaqmalçılıq, terror, adam oğurluğu və s. kimi cinayətlər ölkədə adi hala çevrilmişdi. Qısa bir müddət ərzində ölkənin varidatı amansız sürətlə talan edilirdi. Torpaqlarımız hərraca qoyulur, satqınların xayanəti nəticəsində işğalçıların əlinə keçirdi. O zaman hakimiyyətdə olanların «xidmətlərindən» biri də o idi ki, təxminən bir ilin içərisində ölkəni çoxsaylı quldur cəbhəxanasına çevirmiş, müxtəlif silahlı bandit dəstələrinə xüsusi səlahiyyətlər vermiş, bununla da xalqı, milləti, doğma yurd-yuvalarımızı əllərində oyuncağa çə-

virən qaragüruhçu rejimin idarə etdiyi dözülməz bir vəziyyət yaratmışdı. Ümumiyyətlə, həmin dövrdə, cəmi bir ilin içərisində Azərbaycan on illərlə geri düşdü.

Xalq Cəbhəsinin daxilində keçmiş «silahdaşlar» arasında baş verən qarşıdurmalar 1993-cü ilin iyununda Gəncədə baş verən hadisələrlə nəticələndi. Ölkədə mövcud olan dərin siyasi, iqtisadi və sosial böhran hakimiyyəti iflic vəziyyətinə gətirib çıxardı. Baş nazir, Milli Məclisin sədri, bütün güc nazirliklərinin rəhbərləri istefaya göndərildi, ölkə heç bir qurum və şəxs tərəfindən idarə olunmurdu. Tam hakimiyyətsizlik şəraiti yaranmışdı. Ümumiyyətlə, o zamanı iqtidarın apardığı bütün tədbirlər cəmiyyəti görünməyən uçurum qarşısında qoymuşdu. Onların ölkədə yaratdıqları xaos, anarxiya, zorakılıq və s. nəticə etibarilə vətəndaş qarşıdurmasının reallaşmasına, Azərbaycanın Ermənistan təcavüzkarlarına qarşı apardığı ədalətli müharibədə məğlubiyyətə uğramasına, hakimiyyəti tam iflasa gətirib çıxarmışdı.

Nəticədə, 1993-cü ilin iyununda Azərbaycan dövlətçiliyi ən ağır böhran və dağılma təhlükəsi ilə üzləşdi, ölkə vətəndaş müharibəsi və parçalanma həddinə çatdırıldı. Azərbaycan olum və ölüm dilemması qarşısında qaldı. Artıq Azərbaycan adlı bir dövlət faktiki olaraq dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsi ilə üz-üzə idi. Çətin durumda olan Azərbaycan insanların bütün ümidləri yalnız Naxçıvanda yaşayan, bu xalqın xilaskar oğlu Heydər Əliyevə idi. Milyonlarla azərbaycanlı inanırdı ki, xalqı düşüdüylə bu ağır, son dərəcə təhlükəli vəziyyətdən yalnız və yalnız o böyük insan çıxara bilirdi. Xalqın təkidli tələbi ilə ölkədə hakimiyyət dəyişikliyi baş verdi. Xalqın səsinə səs verib yenidən hakimiyyətə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin (Milli Məclis) sədri seçildi. İyunun 23-də isə bu görkəmli şəxsiyyət ölkə prezidentinin səlahiyyətlərini həyata keçirməyə başladı. Beləliklə, xalqın istəyi, təkid və tələbi ilə Heydər Əliyev Azərbaycanda yenidən hakimiyyətə gəldi. Gəldi və bu milləti, bu xalqı özünə

qaytardı. Azərbaycan adlı dövləti yoxdan var etdi. Allahın bu millətə nicat göndərdiyi Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə gəlişi ilə Azərbaycan tarixinin işıqlı və yeni-yeni səhifələri yazılmağa başladı. Ona görə də 15 iyun xalqın xilaskar oğlunun Azərbaycanda yenidən hakimiyyətə qayıtdığı gün - Qurtuluş günü elan olundu. Və bu gün Azərbaycanın tarixində xüsusi bir səhifə kimi tarixə çevrildi. Bu Qurtuluş günü həm də Azərbaycanın böyük bir təhlükədən – dövlətçiliyini itirmək, dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsindən qurtulduğu gün, Azərbaycan dövlətçiliyinin sübutu günü idi. Xalq isə bu tarixi günə görə öz böyük oğluna, xilaskarına – Heydər Əliyevə minnətdar idi. O böyük lider, o oğul ki, qısa zaman kəsiyində Azərbaycanı bütün bəlalardan xilas etdi.

Məhz o zaman, 1993-cü ilin iyun günlərində Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə Azərbaycan dövlətçiliyində həlledici döntüş baş verdi. Heydər Əliyev hakimiyyətə gələndən dərhal sonra ağır vəziyyətdə olan ölkənin qarşısında duran problemlər mərhələ-mərhələ həll olunmağa başladı. Gəncədəki hadisələr Heydər Əliyevin müdrikliyi ilə dinc yolla öz axarına düşdü. Əlikram Hüseynovun elan etdiyi qondarma «Talış Muğan Respublikası» Heydər Əliyevin xalqa müraciəti və bölgədə yaşayan insanların təzyiqi ilə ləğv olundu. «Sadval»çıların separatçı hərəkətlərinin və qondarma Car-Balakən Respublikası yaratmaq cəhdlərinin qarşısı alındı. Ayrı-ayrı şəxslərə və silahlı qruplaşmalara xidmət edən birləşmələr zərərsizləşdirilməyə başlandı. Cinayətkarlar cəmiyyətdən təcrid edildi və cəzalandırıldı. Ölkədə əmin-amanlıq, sabitlik yarandı. 1994-cü ilin mayında Ermənistan-Azərbaycan müharibəsində ölkəmiz üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən atəşkəsə nail olundu. İnflyasiya dayandırıldı, aqrar sahədə islahatlarla başlandı. Azad bazar iqtisadiyyatına keçidlə əlaqədar özəlləşdirməyə geniş meydan verildi. Xarici siyasətdə mühüm nailiyyətlər əldə edildi. Beynəlxalq maliyyə mərkəzləri,

dünyanın iri şirkətləri Azərbaycana böyük miqdarda kredit verməyə, investisiya qoymağa başladılar. 1994-cü ilin sentyabrında Azərbaycanda yaranmış nisbi sabitlikdən və beynəlxalq aləmdə ölkəmizə artan inam və maraqlan istifadə edərək Bakıda «Əsrin müqaviləsi» adlandırılan ilk neft kontraktı imzalandı. Ancaq yaranan sabitlik, əldə edilən nailiyyətlər, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə artan nüfuzu hakimiyyət hərisi olan müəyyən qüvvələr ciddi narahat etdi. Onlar hakimiyyəti ələ keçirmək üçün hər cür çirkin vasitələrə – qeyri-qanuni yollara, zorakılığa əl atırdılar.

Xalqının böyük sərkərdəsi olan Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə qanunsuz silahlı dəstələr, cinayətkar qruplar, xaricdən və daxildən müdafiə olunan qüvvələr, Azərbaycan dövlətini silah gücü ilə devirməyə cəhd göstərən qəsdçilər qanuni orqanların gücü ilə tamamilə darmadağın edildi-lər.

Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dövləti özünün möhkəmliyini, etibarlılığını, qanunçuluğu və vətəndaşların təhlükəsizliyini hər şeydən yüksək tutduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

Azərbaycanda hakimiyyətə gəlmək üçün silahlı dəstələrdən, qeyri-qanuni yollardan, zorakılıqdan istifadə etmək əməlinə son qoyuldu. Ölkəmiz dinc və sabitlik şəraitində öz müstəqil dövlətini qurmaq və inkişaf etdirmək imkanı qazandı. Ölkə demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət yaratmaq naminə geniş islahatlar dövrünə qədəm qoydu. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ümummilli lider Heydər Əliyev qısa zaman kəsiyində Azərbaycana bir dünya dövlətinə çevirdi. Onun öz sözləri ilə desək, Azərbaycanın müstəqilliyini əbədi, dönməz və sarsılmaz etdi. Bu gün isə onun müqəddəs yolunu Prezident İlham Əliyev ləyaqətlə davam etdirir. Hər ötən gün Azərbaycan qüdrətlənir, güclənir, inkişaf edir, söz və nüfuz sahibinə çevrilir. Qurtuluş günündən başlanan dövlətçilik günün mübarək, Azərbaycan xalqı!

A. SULTANOVA

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən “Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi” layihəsi çərçivəsində çap olunub.

Sahibkarlıq: satışın təşkilində qarşıya çıxan problemlər

Danılmaz faktıdır ki, dövlətin verdiyi güzəştli kreditlər hesabına son illər minlərlə kiçik və orta müəssisə yaradılmışdır. Bu müəssisələr arasında önə çıxanlar, yüksək keyfiyyətli məhsullar istehsal edənləri az deyil. Amma son vaxtlar kiçik və orta sahibkarlığı narahat edən bir sıra çətinliklər əmələ gəlmişdir. Satışın təşkili, marketlərə daxil olmaq, ixraca başlamaq bunlardan bir neçəsidir.

Azərbaycanın konserv məhsulları istehsalçısı “AzProduct” MMC-nin direktoru Şamxal Məmmədov bildirdi ki, Azərbaycanda bir çox kiçik və orta sahibkarların məhsullarının istehsalı və satışı ilə eyni vaxtda özü məşğul olaraq, daha çox qazana biləcəyini düşünməsi yanlışdır.

“Bir çox sahibkarlarımız hesab edirlər ki, bütün işləri A-dan Z-yə özləri görsələr, daha çox qazanarlar. Bu, əslində yanlışdır və təcrübəsizlikdən irəliləyir. Elə məhsullar var ki, onlar ilə bazara girmək çox çətinidir. Yaxşı olar ki, kiçik istehsalçılar həm ölkə daxilində, həm də ölkə xaricində təcrübəli distribyutorlar (ticarət şirkətləri) tapıb satışı onlara versinlər”.

“VAXT VƏ PUL QAZANA BİLƏRLƏR”

Şamxal Məmmədovun sözlərinə görə, belə olan halda istehsalçı vaxt və maliyyə itkisinə məruz qalır.

“Çünki iri ticarət şirkətləri vaxt itirərək satış işini qururlar, həm də naqliyyat vasitələrinə və digər avadanlıqlara malik olurlar. Bu səbəblərdən onlar vasitəsilə marketlər şəbəkəsinə girmək çətin deyil. Əgər satış distrib-yutorlara verilərsə, sahibkarlar vaxt və pul qazana bilərlər”.

“İSTEHSALA FOKUSLANMAĞIMIZA MANE OLUR”

Şamxal Məmmədov əlavə etdi ki, “AzProduct” məhsullarının satışı üzrə tamamilə distribyutorlar ilə işləmək barədə düşünür: “Hazırda satış bizim vaxtımızı alır, fikrimizin yalnız məhsul istehsalına fokuslanmasına mane olur. Yaxşı olardı ki, satışı tamamilə hansısa şirkətə verərdik, onlar aparardı, biz də keyfiyyət üzərində işləyərdik. Biz əvvəllər ticarət şirkəti olduğumuzdan bazar ilə əlaqələrimiz yaxşıdır. Ona görə satış bizə çox da çətin gəlmir. Bu gün məhsullarımızın Bakı və Sumqayıt şəhərlərində satı-

şını özümüz həyata keçiririk. Bir neçə rayonda isə satışı distribyutorlara vermişik. Eyni zamanda, məhsullarımızın olmadığı rayonlarda satışın təşkil edilməsi üçün distribyutor ilə əlaqə qurmağa çalışırıq”.

XƏYANƏTKAR DİSTRİBYUTORLAR DA VAR

Şamxal Məmmədov qeyd etdi ki, hazırda ölkəmizdə təcrübəli distribyutor şirkətləri fəaliyyət göstərir və satışı həmin distribyutorlara həvalə etmək olar. Amma sahibkarlar distribyutor seçimi zamanı ehtiyatlı olmalı, riskləri əvvəlcədən düşünməlidirlər:

“Bəzən bir sıra distribyutor şirkətləri satışı asanlıqla üzərlərinə götürürlər. Lakin məhsul bazarda tanındıqdan sonra satışdan imtina olunur. Belə ki, distribyutor başqa bir şirkət tapıb, həmin məhsulu öz markaları ilə istehsal edib satışı həyata keçirir. Bu problem ilə bir sıra istehsalçılarımız qarşılaşırlar”.

İSTEHSALÇI MARKETLƏRƏ 225 000 MANAT ÖDƏMƏLİ OLUR

Şamxal Məmmədov bildirdi ki, kiçik istehsalçıların digər bir çətinliyi marketlərə vitrin ödənişlərinin

verilməsi ilə bağlıdır: “Supermarketlər şəbəkəsinə vitrinə mal qoymaq üçün 50-100 manat birdəfəlik ödəniş etməlisən. Bunu rəsmi şəkildə edirlər. Əvvəllər bu təcrübə Avropada olub, indi də bizdə tətbiq olunur. Təkcə Bakıda 4500 orta-iri market var. Təsəvvür edin, hər market ən azı 50 manat tələb etdikdə, istehsalçı onlara 225 min manat pul verməlidir. Üstəlik marketlər məhsulun üzərinə öz faizlərini əlavə edib qazanc götürürlər”.

Şamxal Məmmədov qeyd etdi ki, son vaxtlar bəzi marketlər vitrinə görə aylıq ödənişi tələb etməyə başlayıblar: “Amma hesab edirəm ki, bu, özünü doğrultmayacaqdır”.

“MÜSBƏT TƏRƏFİ DƏ VAR”

“AzProduct”un direktorunun sözlərinə görə, vitrinə görə ödəniş edilməsinin müsbət tərəfi də var:

“Çünki market ilə müqavilə bağlayırsan və istədiyi vaxt sənə malını satışdan çıxarda bilmir. Müqaviləsiz olduqda, sabah rəqiblər marketə onun üçün daha sərfəli şərtlər təklif etdikdə sənə malını çıxaraaraq, onun malının satışını təmin edir. Digər tərəfdən, istehsalçı öz satışını, xərclərini və istehsalını proqnozlaşdırır. Sadəcə, ilkin mərhələdə ödənişlərin yüksək olması çətinlik yaradır. Məsələn, 50 manat ödəyirsən, bəzən məhsul yeni olduğundan bir marketdə 50 manatlıq dövrüyyə olmur”.

MİLLİ XÖRƏKLƏRİMİZİ KONSERVLEŞDİRİB İXRAC EDƏCƏK

Azərbaycanın ötən il yaradılmış “AzProduct” şirkəti dolma, aş, səbzə kimi xörəklərimizi konservləşdirərək ixracına başlamağı planlaşdırır.

Şirkətin direktoru Şamxal Məmmədov bildirdi ki, Azərbaycanda bir neçə ixracçıyünlü məhsul var. Bunlardan biri də Azərbaycanın yerli xammalı ilə hazırlanan milli xörəklərdir: “Mən artıq xaricdə satışın təşkili üzrə distribyutorlar ilə görüşlər keçirmişəm. İlk növbədə məhsulların azərbaycanlıların ən

çox məskunlaşdığı ölkələrdə satışına başlamaq istəyirik. Daha sonra başqa ölkələrdə satacağıq”.

“AzProduct” bu ay AZPROMO-nun dəstəyilə Qazaxıstanda keçiriləcək sərgidə iştirak edəcəkdir. “Qazaxıstandan bizim məhsullar ilə maraqlanırlar. Qazax mətbəxi çox kasıbdır. Ümid edirik ki, sərgidən sonra bu ölkədə məhsullarımızın satışına nail olacağıq”.

Şamxal Məmmədov Azərbaycanın milli mətbəxindən olan xörəklərin xaricdə satılacağına da inanır. “Məsələn, Avropada yalnız düyüdən və yarpaqdan ibarət olan “yalançı” dolmalar çox satılır. Təsəvvür edin,ət ilə Azərbaycan dolması olsa, necə satılar? Bizim kulinariyamızdan heç yerdə yoxdur”.

Şamxal Məmmədov vurğuladı ki, hər bir istehsal ixraca əsaslanmalıdır: “Azərbaycan əhalisinin sayı elə də çox deyil. Biz məhsulları ixrac etməsək, işimizi böyüdə bilməyəcəyik”.

25 NÖVDƏ HAZIR XÖRƏK İSTEHSAL EDİR

Şirkətin direktoru bildirdi ki,

“AzProduct” 2013-cü ildə yaradılmışdır. Şirkət hal-hazırda 25 növdə ət, toyuq, balıq və tərəvəzdən istifadə edərək, “Bişmiş”, “Dalğa” “Balıqçı” markaları ilə konservləşdirilmiş xörəklər istehsal edir. Məhsullar iki qrupa bölünür: Soyuq halda yeyilən balıq məhsulları və isidilmiş şəkildə yeyilən hazır xörəklər.

“Biz yalnız yerli xammallardan istifadə edirik. Ona görə şirkətimizə “AzProduct” adını vermişik” deyən Şamxal Məmmədov yay mövsümü ilə əlaqədar gələn aydan yalnız tərəvəzlərdən hazırlanan qidaları satışa çıxaracaqlarını da söylədi. O, qidaların tərəvəzlərdən hazırlandığı üçün qiymətlərinin də münasib olacağını qeyd etdi.

YARIMFABRİKATLAR DA İSTEHSAL EDƏCƏK

Şamxal Məmmədov “AzProduct”un yarımfabrikatların istehsalına başlayacağı xəbərini də verdi: “Onsuz da bu məhsulları konservləşdirmək üçün hazırlayıyıq. Məhsulların bir hissəsini hazırlanma mərhələsində dondurulmaya verə bilərik. Bu məqsədlə yeni sex

qurulacaqdır. Məsələn, toyuq kotle-tini yarıbmışqı halda dondurub satışa verə bilərik. İnsanlar, xüsusilə xaricdən gələn qonaqlar belə məhsulları alırlar. Bu məhsullar hazırda ölkəmizə xaricdən gətirilir. Digər tərəfdən, biz dondurma satışı ilə də məşğul oluruq. Dondurma soyuducuları qışda istifadəsiz qalır. Ona görə bizim imkanımız var”.

SATIŞ HƏCMİMİZ BÖYÜK FAİZLƏR İLƏ ARTIR

Hazır konservləşdirilmiş xörəklər bazarında trendə toxunan Şamxal Məmmədov bu növ məhsulların həm də evlərdə istifadə edilməsinə başlanıldığını qeyd etdi:

“Satış həcmimiz böyük faizlər ilə artır. Bunun bir səbəbi rəqibimizin olmamasıdır. Biz istehsala başlanana qədər bazarda bir boşluq vardı. Əvvəllər bu cür məhsulları “Xəyal” şirkəti istehsal edib, biz də hazırda həmin şirkətin bazasında fəaliyyət göstəririk. Həmin texnologiyaları daha da mükəmməlləşdirmişik, mütəxəssisləri geri qaytarmışıq. “Xəyal”ın fəaliyyət göstərdiyi dövrdə insanlar bu çeşid məhsulları tanıyıblar. Artıq evlərdə də bu məhsullardan istifadə edirlər. İndi hamı zamanlı yarıdır. Dolma bütkməyə xeyli vaxt gedir. Biz bu işi xanımların yerinə görürük, onlar gedib öz işlərilə məşğul olurlar”.

Şirkətin direktoru qeyd etdi ki, məhsulların satışı üzrə dövlət müəssisələrinə təkliflər hazırlanır: “Biz daha böyük həcmli qablarda, daha ucuz qiymətə hazır xörəkləri dövlət müəssisələrinə təqdim edə bilərik. Məsələn, cəzaçəkmə müəssisələrində xörəklərin çatdırıla bilinməməsi problemini bizim məhsullar ilə həll etmək olar”.

İSTEHSAL AVTOMATLAŞDIRILACAQ

Şamxal Məmmədov bu məlumatı da verdi ki, şirkət istehsal prosesinin mümkün olan mərhələlərini avtomatlaşdırmağı nəzərdə tutur. Bu məqsədlə yeni avadanlıqların alınmasına başlanılıb: “Məsələn, aşın qablaşdırılması üçün avadanlıqlar alınması üzrə işlərə başlamışıq”.

“Bizim əsas məqsədimiz öz dadı olan keyfiyyətli məhsul üzərində “Bişmiş” markasının yerli və xarici bazarda tanınmasına nail olmaqdır”, - deyə Şamxal Məmmədov müsahibəsini bitirdi.

Seymur YUNUSOV

Akkreditasiya iqtisadiyyatda keyfiyyətin idarə olunmasının mühüm alətidir

Bakıda Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin təşkilatçılığı ilə 9 iyun – Dünya Akkreditasiya Günüünə həsr olunmuş “Akkreditasiya gündəlik həyatda etimadın təminatçısıdır” mövzusunda tədbir keçirilmişdir.

AzərTAc xəbər verir ki, əvvəlcə Dünya Akkreditasiya Günüünə həsr olunmuş videoçarx nümayiş etdirilmişdir.

Tədbirin açılışında çıxış edən Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramiz Həsənov daxili bazarın təhlükəli məhsullardan qorunmasında, ticarətdə texniki maneələrin aradan qaldırılmasında və sahibkarlığın inkişaf etdirilməsində akkreditasiyanın mühüm rol oynadığını qeyd etmişdir. Məhz onun dünya iqtisadiyyatında keyfiyyətin idarə olunmasındakı əvəzsiz rolunu nəzərə alan beynəlxalq təşkilatlar 2008-ci ildən etibarən hər ilin 9 iyun tarixinin Dünya Akkreditasiya Günü kimi qeyd olunması qərarına gəlmişlər.

Ramiz Həsənov ölkəmizdə keyfiyyət infrastrukturunun inkişafı və

akkreditasiya sisteminin beynəlxalq tələblərə uyğunlaşdırılması istiqamətində Prezident İlham Əliyev tərəfindən aparılan uğurlu siyasətin davamı olaraq Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin strukturunun daha da təkmilləşdiyini vurğulamışdır. Komitə sədri bildirmişdir ki, Prezident İlham Əliyevin 2012-ci il 4 aprel tarixli Fərmanı ilə Dövlət Akkreditasiya Xidməti yaradılmış, 2014-cü il mayın 30-da isə Milli Məclisdə müasir akkreditasiya prinsiplərini və hüquqi əsaslarını özündə əks etdirən “Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiya haqqında” Qanun qəbul edilmişdir. Komitə yanında Dövlət Akkreditasiya Xidməti tərəfindən indiyədək beynəlxalq standartların tələbləri əsasında məhsul və xidmətlərin, idarəetmə sistemlərinin, personalın sertifikatlaşdırılmasını həyata keçirən onlarla inspeksiya orqanı, o cümlədən sınaq və kalibrləşmə laboratoriyaları akkreditasiya olunmuşdur. Qısa müddət ərzində akkreditasiya sahəsində əldə edilən uğurlardan biri də 2012-ci il Komitə

yanında Dövlət Akkreditasiya Xidmətinin Laboratoriyaların Beynəlxalq Akkreditasiyası üzrə Əməkdaşlıq Təşkilatına (İLAC) müşahidəçi qismində üzv qəbul olunmasıdır. Komitənin Təcrübə-Sınaq Mərkəzinin (AzTEST) yeyinti və kənd təsərrüfatı məhsullarının sınaq laboratoriyası isə Almaniya Akkreditasiya Qurumu (DakKS) tərəfindən akkreditasiya olunmuş və bununla da laboratoriyanın sınaq nəticələrinin Avropa İttifaqı ölkələrində tanınması təmin edilmişdir.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə çıxış edərək, Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin son illər ölkəmizdə keyfiyyət infrastrukturunun inkişafındakı rolu haqqında danışıbmışdır. Onun sözlərinə görə, bazarın liberallaşması, azad rəqabətin formalaşdırılması, sahibkarlıq subyektlərinin dünya bazarına çıxışının təmin olunması istiqamətində uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiyanın rolu danılmazdır. Bu baxımdan qanunvericili-

yin təkmilləşdirildiyini vurğulayan Z.Səmədzadə gələcəkdə də istehlakçılarının hüquqlarının etibarlı surətdə qorunması məqsədi ilə islahatlar aparılacağını demişdir.

Milli Məclisin deputatı Arif Əsrəfov, Milli Məclis Aparatının iqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdiri Rauf Hacıyev və başqaları çıxış edərək, Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin keyfiyyət infrastrukturunun inkişafındakı rolu, ölkəmizdə akkreditasiya sahəsində aparılan islahatlar barədə danışıbmışlar.

Daha sonra akkreditasiya sahəsində səmərəli fəaliyyətinə görə Dövlət Akkreditasiya Xidmətinin bir qrup əməkdaşına komitənin fəxri fərmanları təqdim edilmişdir.

Tədbirdə “Azərbaycanda fəaliyyət göstərən inspeksiya orqanları akkreditasiya predmeti kimi”, “İnspeksiya uyğunluğun qiymətləndirilməsi metodudur”, “Xarici uyğunluğun qiymətləndirilməsi qurumlarının Azərbaycan Respublikasında fəaliyyəti” və digər mövzularda məruzələr dinlənilmiş, mövzular ətrafında müzakirələr aparılmışdır.

Bioloji Təbabət Klinikası Almaniya - Azərbaycan

Üstünlükləri:

- Özünübərpa və müdafiə mexanizmlərinin pozulmuş funksiyalarının bərpası
- Xəstəliyin deyil xəstənin müalicəsi
- Yalnız təbii tərkibli potensiyalaşdırılmış dərman preparatlarından istifadə

MÜAYİNƏLƏR:

- Avtomatlaşdırılmış müasir laboratoriya vasitəsilə biokimyəvi, hematoloji, kliniki analizlər
- Çoxfunksiyalı, məsafədən idarə olunan rəqəmsal rentgen vasitəsilə onurğa, sümük- oynaq xəstəliklərinin müayinəsi
- Qaranlıq sahəli mikroskop vasitəsilə qanın funksional və keyfiyyət analizi
- 4D rejimli USM aparatı vasitəsilə ginekoloji, baş- beyin və qanın boşluğunun müayinəsi
- KT (kompüter tomoqrafiya)
- İkienerjili-rentgenoloji densitometr vasitəsilə sümük-oynaq xəstəliklərinin müayinəsi (osteoporozun erkən aşkarlanması)
- Videoendoskopiya (bronxoskopiya, qastroskopiya, kolonoskopiya, kolposkopiya)
- AFGEN Genetik diaqnostika mərkəzi (Türkiyənin Ege Universitetinin professoru Afq bərdəlinin rəhbərliyi ilə fəaliyyət göstərən müasir laboratoriyada bütün növ genetik xəstəliklərin dəqiq analizləri aparılır)
- BRD (biorezonans diaqnostika)- vasitəsilə virus və qurd xəstəliklərinin müayinəsi və müalicəsi
- EEQ -beyin hüceyrələrinin aktivliyi öyrənilir
- PZR laboratoriya aparatı vasitəsilə dəqiq və keyfiyyətli analizlər
- Elektromiografiya – periferik sinir sistemi xəstəliklərinin diaqnostikasi və oxşar xəstəliklərlə differensial diaqnostikasi aparılır.

MÜALİCƏLƏR:

- Plazmaferez
- Homeosiniatriya
- Ozonoterapiya
- Hidrokolonoterapiya
- Drenaj terapiya
- İynəbatırma (akupunktura)
- Tibbi kosmetologiya
- Şərq təbabəti ilə müasir təbabətin sintezi Biopunktura
- Osteopatiya
- Manual terapiya
- Autohemoterapiya
- Hirudoterapiya

Müasir apparatura ilə təchiz olunmuş müasir fizioterapiya şöbəsində ESWT, WINPLATE, Lazer, Maqnit aparatları ilə elektroterapiya, Reabilitasiya, Massaj, Kinezioterapiya müalicələri aparılır.

“BiolojiTəbabət”klinikası
Ünvan: 3-cü mkr. Cavadxan küç., 24
("Memar Əcəmi" metro stansiyasının yaxınlığı)
Telefon: (012) / (070) 430 89 89
(050) / (055)
e-mail:bioklinik@biolojitəbabat.az

Azərbaycan bu il FATCA ilə bağlı sazişi imzalayacaq

İyun ayının 6-da Vergilər Nazirliyində vergilər nazirinin birinci müavini, üçüncü dərəcəli dövlət vergi xidməti müşaviri Natiq Əmirovun sədrliyi ilə Amerika Birləşmiş Ştatlarının Xarici Hesablar üzrə Vergi Əmələməsi Aktı (Foreign Account Tax Compliance Act - FATCA) ilə bağlı iclas keçirilmişdir. İclasda Vergilər Nazirliyinin əməkdaşları və ölkəmizdə fəaliyyət göstərən bankların rəhbər vəzifəli şəxsləri iştirak etmişlər.

Əvvəlcə tədbir iştirakçılarına Vergilər Nazirliyinin hazırladığı «FATCA və Azərbaycan» adlı slayd təqdim olunmuşdur. Təqdimatda bildirilir ki, FATCA ABŞ Konqresi tərəfindən 18 mart 2010-cu il tarixində qəbul edilmiş və 1 yanvar 2013-cü ildən qüvvəyə minmişdir. Bu sənəd ABŞ vətəndaşları və digər vergi ödəyicilərindən onların başqa dövlətlərdə olan maliyyə hesabları haqqında, xarici maliyyə institutlarından özlərinin bu cür müştəriləri barədə məlumatların ABŞ-in Daxili Gəlirlər İdarəsinə (IRS) açıqlanmasını tələb edir. Əsas məqsəd vergidən yayınmaya qarşı mübarizə və federal vergi gəlirlərinin artırılmasıdır. FATCA-ya əsasən, ABŞ vergi ödəyiciləri hesab olunan şəxslər xarici hesabları və digər maliyyə aktivləri barədə məlumatları vergi bəyannaməsi ilə birlikdə IRS-ə təqdim etməlidirlər. İstənilən dövlətin qanunlarının tələblərinə əməl etməyən, yəni IRS-lə əməkdaşlıqdan boyun qaçıran maliyyə institutlarını 2014-cü ilin 1 iyul tarixindən etibarən ciddi sanksiyalar gözləyir və onlara ABŞ-dəki və FATCA-ya əməl etmək öhdəliyini qəbul etmiş digər

dövlətlərdəki maliyyə institutlarında olan müxbir hesablar vasitəsilə edilən ödənişlərdən müxbir hesabın yerləşdiyi maliyyə institutu tərəfindən ödəmə mənbəyində 30% vergi tutularaq IRS-ə köçürülməlidir.

FATCA qəbul edildikdən sonra ABŞ Xəzinədarlıq Departamenti və IRS FATCA-nın tətbiqi üçün digər dövlətlərlə hökumətlərarası sazişlər bağlanması yolu ilə məlumatların alınması variantı da qəbul edilmiş və təklif olunan hökumətlərarası sazişin iki modeli hazırlanmışdır. 1-ci model məlumatların maliyyə institutları tərəfindən birbaşa IRS-ə deyil, öz dövlətlərinin səlahiyyətli orqanına, həmin orqan tərəfindən isə IRS-ə ötürülməsini nəzərdə tutur. Hazırda 34 ölkə ABŞ-la müvafiq saziş imzalamış, 36 ölkə isə (o cümlədən Azərbaycan) həmin sazişi imzalamaq üçün danışıqları davam etdirir.

Vergilər nazirinin birinci müavini Natiq Əmirov Xarici Hesablar üzrə Vergi Əmələməsi Aktı ilə əlaqədar görülmüş işlər barədə danışıbmışdır. Bildirilmişdir ki, Nazirlər Kabinetinin 22 aprel 2014-cü il tarixli sərəncamı ilə FATCA-nın tətbiqi məqsədilə Amerika Birləşmiş Ştatları Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında sazişin bağlanması məqbul hesab edilmişdir. Qeyd edilən sərəncamla bağlanması nəzərdə tutulan sazişin modeli kimi mümkün olan ən əlverişli model, yəni dövlətlər arasında qarşılıqlı məlumat mübadiləsini nəzərdə tutan 1A modeli, məlumat mübadiləsinin aparılması məqsədi ilə səlahiyyətli orqan qismində isə Vergilər Nazirliyi müəyyən edilmişdir. Hökumətlərarası Saziş layihəsinin mətninin razı-

laşdırılması məqsədilə Nazirlər Kabinetinin eyni sərəncamı ilə müvafiq komissiya yaradılmış və komissiyanın sədri vergilər nazirinin birinci müavini Natiq Əmirov təyin edilmişdir. Komissiya tərəfindən Hökumətlərarası Saziş layihəsinin ilkin mətni üzrə diplomatik kanallar vasitəsilə ABŞ tərəfi ilə aparılmış müzakirələr nəticəsində 1A modeli üzrə ümumi razılıq əldə edilmiş, bununla da 16 may 2014-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikası tərəfdən ölkələr siyahısına daxil edilmişdir.

Respublikamızın maliyyə institutları üçün IRS-in portalında qeydiyyatdan keçmək müddəti mayın 5-dən dekabrın 31-dək uzadılmışdır. Bununla yanaşı, ölkəmizin maliyyə institutlarının iyunun 1-dən başlayaraq tətbiq olunacaq sanksiyaların təsiri altına düşməyəcəyi birmənalı olaraq təmin edilmişdir.

Natiq Əmirovun sözlərinə görə, FATCA ilə bağlı bundan sonra görülməli əsas işlər dekabrın 31-dək ABŞ-la Hökumətlərarası Sazişin imzalanması və Azərbaycanın maliyyə institutlarının IRS-in portalında qeydiyyatdan keçməsi kimi məsələlər daxildir. Mahiyyəti üzrə razılıq əldə edilmiş Hökumətlərarası Saziş layihəsinin imzalanması təmin edildikdən sonra tərəflərin səlahiyyətli orqanları arasında məlumat mübadiləsinin praktiki təşkilinin formatı, konfidensiallığın qorunması və digər məsələləri tənzimləyən əlavə razılaşma sənədi imzalanacaqdır. Həmin razılaşmanın son tarixi kimi 30 sentyabr 2015-ci il nəzərdə tutulmuşdur.

Tədbirdə FATCA ilə bağlı ətraflı müzakirələr aparılmışdır.

Müraciətlər vaxtında cavablandırılır

2014-cü ilin may ayında Vergilər Nazirliyinin «195» Çağrı Mərkəzi tərəfindən 10904 sual xarakterli müraciət cavablandırılmışdır. Həmin müraciətlər, əsasən, qeydiyyat (19%), vergi növlərinin tətbiqi (14%), elektron imza (12%), elektron xidmətlər (11%), hesabatlar (10%), büdcə, vergi ödəyiciləri və vergi orqanlarının rekvizitləri (4%) və s. barədə olmuşdur. Canlı rejimə daxil olan müraciətlərin 95,7%-i müfəttiş-operatorlar tərəfindən birbaşa cavablandırılmış, 4,3%-i isə araşdırma aparılması üçün müraciət vərəqəsi tərtib edilmişdir. Araşdırmaya qəbul edilmiş sual xarakterli müraciətlər orta hesabla 1,6 gün ərzində

cavablandırılmışdır.

May ayında vergi ödəyiciləri tərəfindən 1248 dəfə vergi borcu, 598 dəfə isə vergi növləri barədə məlumat əldə etmək üçün səsli menyu xidmətindən istifadə edilmişdir. Həmin dövrdə vergi ödəyiciləri 205851 halda mesaj göndərilməklə məlumatlandırılmışdır ki, onlardan 205094-ü qısa mesaj, 757-si isə ikitərəfli mesaj olmuşdur.

Cari ilin may ayında Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsinə 362312 istifadəçi daxil olmuşdur.

MİLLİ QURTULUŞ GÜNÜ

“Mətanət A” Şirkəti

Azərbaycan xalqını *Milli Qurtuluş Günü* münasibəti ilə təbrik edir, müstəqil Azərbaycanımıza daimi inkişaf, xalqımıza xoş və firavan həyat arzulayır!

Müasir global iqtisadi şəraitdə Azərbaycan Respublikasında dövlət büdcəsinin icra vəziyyəti

Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatası qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, “Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il dövlət büdcəsinin icrası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsinə və dövlət büdcəsinin icrasına dair illik hesabatə Rəyini Milli Məclisə təqdim etmişdir. Qeyd edək ki, Rəy geniş məlumat bazasına əsaslanan təhlillərin nəticələrini əks etdirir.

Hesablama Palatası tərəfindən Rəydə ölkə iqtisadiyyatını xarakterizə edən makroiqtisadi göstəricilərin, dünya üzrə fiskal trendlərin təhlilinə, dövlət büdcəsinin gəlir və xərc parametrlərinin mövcud iqtisadi potensialın imkanları ilə uzlaşmasının, ayrı-ayrı proqram və layihələrə ayrılmış vəsaitlərdən səmərəli istifadə edilməsinin araşdırılmasına, həmçinin dövlət büdcəsinin icrasını xarakterizə edən göstəricilərin Palata tərəfindən həyata keçirilmiş maliyyə-büdcə nəzarəti tədbirlərinin nəticələri ilə əlaqələndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Müasir iqtisadi şəraitin və Azərbaycan Respublikasının əsas makroiqtisadi nailiyyətlərinin təhlili ilə bağlı Hesablama Palatasının araşdırmalarını ümumi şəkildə belə səciyyələndirmək olar.

(əvvəli ötən sayımızda)

2013-cü il ölkə prezidenti tərəfindən “İnformasiya-Kommunikasiya Texnologiyaları ili” elan edilmişdir və hesabat ili üzrə nəticələrin təhlili dövlət başçısı tərəfindən müəyyən olunmuş hədəflərə bağlı bir sıra müvəffəqiyyətlərin əldə edildiyini qeyd etmək imkanı verir. Belə ki, əvvəlki illərdə olduğu kimi, hesabat ilində də informasiya və rabitə sektoru inkişaf sürətinə görə iqtisadiyyatın digər sahələrini qabaqlamış və bu sahədə göstərilən xidmətlərin həcmi 10,7% artmış, son 5 ildə bu sektorun orta real tempi 22,1% təşkil etmişdir. 2004-2013-cü illər ərzində İKT, informasiya və poçt sektorunda 10 mlrd. manat həcmində xidmət göstərilmiş və məhsul istehsal olunmuşdur. “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasında prioritet sahələrdən biri kimi müəyyən edilən İKT sektorunda qoyulan hədəflərin ötən ildə də uğurla icra edildiyi görünür.

Məlumatların təhlili göstərir ki, turizmin inkişafı ilə də bağlı mühüm addımlar atılmış, 2013-cü ildə 53 hüquqi və fiziki şəxsə turizm fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün lisenziya verilmiş, beləliklə respublikada fəaliyyət göstərən turizm şirkətlərinin sayı 241 olmuşdur.

2013-cü ildə 74 hüquqi və fiziki şəxsə mehmanxana və mehmanxana tipli obyektlərin fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün lisenziya verilmiş, nəticədə hazırda 258 hüquqi və fiziki şəxs Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən mehmanxana və mehmanxana tipli obyektlərin fəaliyyətinə xüsusi razılıq (lisenziya) əlaqə fəaliyyət göstərməkdədir.

Həyata keçirilmiş tədbirlərin nəticəsi olaraq, ölkə ərazisinə 2013-cü ildə gələn vətəndaşların sayı 6784,6 min nəfər olmaqla 2012-ci ildə müqayisədə 7,2% artmışdır.

Turizm sahəsində inkişafın stimullaşdırılması qeyri-neft sektorunun genişləndirilməsi ilə bağlı qarşıya qoyulmuş məqsədə nail olunmasına imkan yaratmaqla, eyni zamanda, ölkəmizin dünyada tanınması istiqamətində mühüm rol oynamaqdadır.

2013-cü ildə Azərbaycan Respublikasının rezidentləri dünyanın 149 ölkəsinin hüquqi və fiziki şəxsləri ilə ticarət əməliyyatların həyata keçirmiş, 105 ölkəyə əmtəə ixrac olunmuş, 141 ölkədən isə idxal həyata keçirilmişdir. Xarici ticarət dövriyyəsi iştirakçılarının 29-u Amerika, 49-u Avropa, 38-i Asiya ölkələri və digərləridir.

Statistik məlumatlara əsasən, il ərzində xarici ticarət dövriyyəsi 43,5 milyard ABŞ dolları təşkil etmiş və 2012-ci ildə müqayisədə 2,7% artmışdır. Dövriyyəsin 32,8 milyard ABŞ dolları ixracın, 10,7 milyard ABŞ dolları idxalın payına düşmüş, nəticədə 22,1 milyard ABŞ dolları məbləğində müsbət saldo yaranmışdır.

Xarici ticarət dövriyyəsinin həcminin son illərdə artması Azərbaycanın ticarət imkanlarının genişlənməsi ilə yanaşı, qarşıda ki illərdə dövlət büdcəsinin bu istiqamətdə gəlirlərinin artımını şərtləndirəcəkdir.

Azərbaycan Respublikası beynəlxalq reytinglərdə öz mövqeyini daha da yaxşılaşdırmışdır. 2013-cü ildə əldə olunmuş nəticələr dünyanın nüfuzlu beynəlxalq maliyyə institutları və reyting agentlikləri tərəfindən də yüksək qiymətləndirilmiş, Beynəlxalq Valyuta Fondunun 2013-cü ilin noyabr ayında ölkəmizdə səfərdə olan missiyası Azərbaycanda iqtisadi durumu müsbət qiymətləndirməklə, ötən illərdə olduğu kimi, dövlət xərclərindən geniş şəkildə qaynaqlanan qeyri-neft iqtisadiyyatının artım tempinin növbəti ildə neft hasilatında proqnozlaşdırılan azalmanı artıqlaması ilə kompensasiya edəcəyini bir daha bildirmişdir.

Bütün bu uğurlar ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin güclənməsinə və beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsinə xidmət etmişdir. Belə ki, Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən hazırlanan nüfuzlu “Qlobal rəqəbətlilik hesabatı”nda eyni adlı indeks üzrə ölkəmiz 148 ölkə arasında 39-cu yərə

yüksəlmişdir və iqtisadi inkişafın təməl şərtlərindən olan rəqəbətlilik üzrə son 4 ildə Azərbaycanın 18 pillə irəliləməsi, şübhəsiz ki, ölkəmizin iqtisadi uğurlarının beynəlxalq səviyyədə tanınmasının bariz sübutudur.

Xüsusilə, diqqəti cəkan əsas məqam bir neçə ildir ki, Azərbaycanın MDB ölkələri arasında makroiqtisadi sabitlik üzrə liderə çevrilməsi və son hesabatda dünya ölkələri üzrə 8-ci yerdə qərarlaşmasıdır.

Qlobal rəqəbətlilik hesabatında yer alan fiskal subindekslərdən icmal büdcə balansının profisiti üzrə ölkəmiz dünyada 12-ci, dövlət borcları balansının ÜDM-ə faiz nisbətinin az olmasına görə isə 13-cü yerdə qərarlaşmışdır. Azərbaycanın xeyrinə olan müsbət məqamlardan biri ölkəmizin ilbəil büdcə balansının ÜDM-ə faiz nisbətini yaxşılaşdırması və bu göstəriciyə görə hətta BRICS beşliyini də (Rusiya Federasiyası istisna olmaqla) arxada qoya bilmişdir.

“İrs Fondu” (Heritage Foundation) tərəfindən hazırlanan “İqtisadi azadlıq indeksi”nin tərkib komponentlərindən olan fiskal azadlıq subindeksi üzrə isə Azərbaycan dünyanın ilk 40 ölkəsi arasında (37-ci) yer almışdır.

Son illər üzrə Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası və “PricewaterhouseCooper” (PWC) audit təşkilatı tərəfindən hazırlanan “Vergilərin ödənilməsi” hesabatlarında ölkəmiz 2004-2011-ci illərdə vergilərin ödənilməsi istiqamətində ən çox uğur qazanmış 10 dövlət sırasında göstərilmişdir.

Beləliklə, qeyd etmək olar ki, “Qlobal rəqəbətlilik hesabatı”nda, “İqtisadi azadlıq indeksi” və “Vergilərin ödənilməsi” hesabatlarında yer alan fiskal göstəricilər üzrə Azərbaycanın mövqeyinin yaxşılaşması makrofiskal çərçivənin möhkəm olmasından xəbər verir.

Respublikamızın bu nailiyyətləri Dünya Bankı tərəfindən də müsbət qiymətləndirilmişdir. Belə ki, bu nüfuzlu beynəlxalq təşkilatın ötən ildə hazırlanan “Sahibkarlıq üçün şəraitin yaxşılaşdırılması” (Doing Business) hesabatında Azərbaycan Respublikası 2005-2012-ci illərdə öz mövqeyini yaxşılaşdıran 50 ölkə arasında 13-cü yerdə qərarlaşmışdır.

Dövlət büdcəsinin bir nəticə kimi dəyərləndirilməsi baxımından sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması uzunmüddətli dövrdə büdcə gəlirlərinin artımının davamlılığının təmin edilməsini şərtləndirəcəkdir.

“Fitch” reyting agentliyi 2013-cü il aprel 29-da Azərbaycanın uzunmüddətli yerli və xarici valyutada reytingini sabit proqnoza “BBB-” investisiya səviyyəsində saxlamağı qərara almışdır. Ümumiyyətlə, son 4 ildə Agentliyin ölkəmizin reytingini bu nisbətdə təsdiq etməsi icmal büdcə balansının həcmnin böyük, dövlət borcunun səviyyəsinin aşağı olması ilə bağlıdır.

Dövlət maliyyəsinin davamlı güclənməsi, hökumətin iqtisadiyyatın diversifikasiyası və biznes mühitininin yaxşılaşdırılması ilə bağlı səyləri və investisiyalar sayəsində qeyri-neft sahələrinin inkişafı istiqamətində görülmüş tədbirlər və əldə olunmuş nəticələrə əsaslanaraq uzunmüddətli yerli və xarici valyutada ölkəmizin reytingi “Moody’s” agentliyi tərəfindən “Ba1”-dən “Baa3”-ə qaldırılmış, “Standart & Poors” isə 2014-sü ilin yanvarın 31-də Azərbaycanın kredit reytingini “BBB-/A-3” səviyyəsində təsdiq etmişdir.

Beləliklə, dünyada kredit reytinglərinin müəyyən edilməsi baxımından nüfuzlu 3 təşkilatın ölkəmizin maliyyə sistemi ilə bağlı müsbət mövqedən çıxış etməsi maliyyə sisteminin dayanıqlılığının təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

2013-cü ilin dövlət büdcəsinin icrası və əldə edilmiş nəticələr üzrə təhlillər göstərir ki, ölkəmizdə iqtisadi aktivliyin və sabitliyin qorunub saxlanması dövlət büdcəsinin gəlir və xərc parametrlərinə müsbət təsir göstərmiş, onların 2012-ci ildə müqayisədə artıq icra olunmasına münbit şərait yaratmışdır.

2013-cü ildə dövlət büdcəsinin gəlirləri 19159,0 mln. manat proqnoza qarşı 337,3 mln. manat və ya 1,8% çox olmaqla 19496,3 mln. manat təşkil etmişdir ki, bu da 2012-ci ildə müqayisədə 2214,8 mln. manat və ya 12,8% çoxdur (Şəkil 7).

Əgər 2003-cü ildə dövlət büdcəsinin gəlirlərinin məbləği 1220,0 milyon manat təşkil edirdisə, ötən ilin yekunlarına görə bu göstərici 19496,3 milyon manata bərabər olmaqla, son 10 ildə 16 dəfə artmışdır. 2013-cü ilin dövlət büdcəsi Azərbaycanın müstəqillik əldə etdiyi dövr üzrə ən böyük (25 milyard ABŞ dolları) büdcəsidir.

Neftin qiymətinin 100 ABŞ dolları nisbətində müəyyən edilməsi, dünya bazarında isə bunun qarşılığında qiymətlərin daha yüksək (son illərdə 8-11 dollar yuxarı) olması Azərbaycan hökumətinə öz sosial-iqtisadi hədəflərini büdcə xərcləri vasitəsilə reallaşdırmaq imkanı vermişdir.

2013-cü ildə dövlət büdcəsi xərclərinin “Avtomobil Yolları” Məqsədli Büdcə Fondu üzrə müəyyən edilmiş 194,0 mln. manat tam həcmdə, təqdim edilmiş izahata əsasən, “Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondu” üzrə 8,9 mln. manat təyinatına qarşı 10,1 mln. manat icra olunmuş, Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimlənən məhsulların ixracı zamanı məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixrac xərcləri çıxılmaqla) ölkə-daxili topdansa satış qiyməti arasındakı fərqdən 30,0% həcmində, yığım üzrə 370,0 mln. manat nəzərdə tutulmuş məbləğ 370,6 mln. manat həcmində icra edilmiş, bu isə 2012-ci ildə müqayisədə 5,7% çox olmuşdur.

Gəlirlərin formalaşması ilə bağlı qeyd edək ki, dövlət büdcəsinin gəlirlərində vergi və qeyri-vergi daxilolmaları üzrə icra səviyələri müxtəlif olmuşdur. Belə ki, vergi daxilolmaları üzrə icra səviyyəsi 77,8%-109,8%, qeyri-vergi daxilolmaları üzrə icra səviyyəsi isə 58,1%-272,8% arasında olmuşdur.

Dövlət büdcəsi gəlirlərinin strukturunda, ötən illərdə olduğu kimi, daha çox paya malik olan vergi daxilolması Əlavə Dəyər Vergisidir. Bu tədiyyə növbütün payı 13,9% təşkil etmişdir. Digər daxilolmalardan hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi 12,2%, fiziki şəxslərin gəlir vergisi 4,4%, aksizlər 3,0% paya malik olmuşdur.

Vergilə Nazirliyi və Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən ödənilən məcmu vergi və rüsumların həcmnin ÜDM-ə faiz nisbəti ötən ildə 13,9%-ə bərabər olmuşdur.

Büdcə gəlirlərində Dövlət Neft Fondundan transferlərin xüsusi cəhəti 58,2% təşkil etmişdir. Daxilolmaların səviyyəsinə uyğun olaraq, dövlət büdcəsinin xərcləri də əvvəlki illə müqayisədə 2013-cü ildə 1727,0 mln. manat və ya 9,9% çox icra edilmiş, başqa sözlə 19850,0 mln. manat təyinatına qarşı icra 19143,5 mln. manat və ya 96,4% təşkil etmişdir.

Dövlət büdcəsinin gəlir və xərc parametrlərinin ÜDM-ə nisbətinin davamlı olaraq yüksək səviyyədə saxlanması iqtisadiyyatın tənzimlənməsi proseslərinə dövlətin müdaxilə imkanları

nın artırılması barədə beynəlxalq maliyyə institutlarının çağırışlarına uyğundur və 2013-cü il üçün bu göstərici üzrə Azərbaycan Rusiya ilə birlikdə MDB-də üstün mövqeyini qorumuşdur.

Büdcə qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi, dövlət büdcəsinin şəffaflığının və orta müddətli dövrdə makrofiskal çərçivənin gözlənilənliyinin artırılması və büdcə göstəricilərinin “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası ilə uzlaşdırılması uzunmüddətli iqtisadi vəzifələrin reallaşdırılmasına xidmət edəcəkdir.

2013-cü ildə də əhalinin sosial vəziyyətinin gücləndirilməsi, pensiya təminatının yaxşılaşdırılması və bütövlükdə sosial sferanın inkişaf etdirilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir. Hesabat ilində sosialyönümlü tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün iqtisadi təsnifat üzrə 4906,4 mln. manat və ya dövlət büdcəsi xərclərinin 25,6%-i həcmində vəsait yönəldilmişdir ki, bu da 2012-ci ildə müqayisədə 166,3 mln. manat və ya 3,5% çoxdur.

Makrofiskal çərçivənin mühüm prinsipi kimi cari xərclərin artım tempinin qeyri-neft sektorunun artım tempindən az olması prinsipi, son bir neçə ildə olduğu kimi, 2013-cü ildə də qorunmuşdur. Belə ki, 2012-ci ildə müqayisədə 2013-cü ildə cari xərclər 0,9% azalmış, qeyri-neft sektorunun artım tempi isə 10,0% təşkil etmişdir ki, bu göstəricilər respublikamızda cari xərclərin qeyri-neft sektoru hesabına maliyyələşdirilməsi imkanlarının böyük olduğunu göstərir.

Dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmətlə bağlı xərclərə 2013-cü ildə 728,2 mln. manat və yaxud ümumi xərclərin 3,8%-i həcmində vəsait yönəldilmişdir ki, bu da 2012-ci ildə müqayisədə 515,8 mln. manat və yaxud 3,4 dəfə çoxdur.

2013-cü ildə xarici dövlət borcunun məbləği 4753,2 milyon manat, adambaşına düşən məbləğ isə 639,3 ABŞ dolları təşkil etmişdir.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) “İnsan İnkişafı 2013” hesabatında Azərbaycan dövlət borcuna xidmətlə bağlı xərclər göstəricisinin ÜDM-ə faiz nisbətinin aşağı səviyyəsinə görə bütün MDB dövlətlərini arxada qoymuşdur. Eyni zamanda, Dünya Bankı tərəfindən hazırlanmış “Beynəlxalq Borc Statistika-2014” hesabatında xalis diskontlaşdırılmış xarici borcun ixracı və xarici borca xidmətlə bağlı xərclərin ixracı nisbətinə görə Azərbaycanın MDB dövlətləri arasında lider mövqedə olması qeyd edilmişdir.

Borclarınla ilə bağlı hər iki hesabat borc dayanıqlılığının təmin edilməsi və gələcəkdə mümkün təhdidlərin aradan qaldırılması baxımından ölkəmizin mövqeyinin əlverişli olmasından xəbər verir.

Ölkə əhalisinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədi ilə ötən ilin sentyabr ayının 1-dən büdcədə maliyyələşən elm, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, sosial müdafiə və sosial təminat sahələrində və dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra təşkilatlarda çalışan işçilərin və dövlət qulluqçularının əməkhaqları orta hesabla 10% artırılmış, müavinətlər və təqaüdlərin məbləğlərinin artımı təmin edilmiş, yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin məbləği 17,6% artırılaraq 100 manata çatdırılmışdır.

Eyni zamanda, elm, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, sosial müdafiə və sosial təminat, incəsənət və s. sahələrə xərclərin məbləği bu istiqamətlər üzrə genişmiqyaslı tədbirlərin müvəffəqiyyəti icrasını təmin etmişdir. 2013-cü ildə elm xərcləri üzrə icra 117,0 mln. manat olmuşdur ki, bu da 2012-ci ildə müqayisədə 263,0 min manat və yaxud 0,2% çoxdur.

2013-cü ildə səhiyyə xərcləri üzrə icra 618,9 mln. manat olmuşdur ki, bu da 2012-ci ildə müqayisədə 9,6 mln. manat və yaxud 1,6% çoxdur. Səhiyyə xərclərinin dövlət büdcəsində payı 3,2%, dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərindən ayrılması vəsaiti əsas olmaqla bu xərclərin ÜDM-ə nisbəti 1,6% təşkil etmişdir.

Əhalinin sosial müdafiə tədbirləri daim ölkə rəhbərliyinin xüsusi diqqətində olmuşdur.

Aqrar sahənin də büdcə vasitəsilə maliyyələşdirilməsi ötən ildə də əhəmiyyətli şəkildə artırılmışdır. 2013-cü ildə dövlət büdcəsinin kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi xərcləri üzrə 494,3 mln. manat təyinatına qarşı icra 487,9 mln. manat və yaxud 98,7% olmuşdur ki, bu da 2012-ci ildə müqayisədə 19,7 mln. manat (4,2%) çoxdur. Bu bölmə üzrə xərclərin dövlət büdcəsinin xərclərində xüsusi cəhəti 2,5%, ÜDM-də payı isə 0,8% təşkil etmişdir.

Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinə 2013-cü il dövlət büdcəsindən 6913,8 mln. manat vəsait yönəldilmişdir.

Ümumiyyətlə, büdcədə investisiya xərclərinin payının böyük olması ölkə iqtisadiyyatının uzunmüddətli və davamlı inkişafına əlverişli zəmin formalaşdırır, yeni istehsal sahələrinin yaradılması və yeni iş yerlərinin açılmasına şərait yaradır, həmçinin gələcəkdə büdcə gəlirlərinin artırılmasına imkan verir.

2013-cü il üçün dövlət büdcəsi xərclərinin 9193,3 mln. manatı və ya 48,0%-i cari xərclərə yönəldilmişdir ki, bu da 2012-ci ildə nisbətən 84,9 mln. manat və yaxud 0,9% azdır. Əsaslı xərclər isə 2012-ci ildə müqayisədə 1296,1 mln. manat və yaxud 16,4% çox olmaqla dövlət büdcəsi xərclərinin 9222,0 mln. manatını və yaxud 48,2%-ni təşkil etmişdir.

Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən 815,5 mln. manat məbləğində vəsaitin ayrılması təsdiq edilmiş, faktiki icra isə 793,5 mln. manat və ya 97,3% olmuşdur.

Hesabat ilində daxili və xarici dövlət borcunun yuxarı həddi (limiti) gözlənilmiş, dövlət büdcəsi kəsirinin yuxarı həddinin təsdiq edilmiş 691,0 mln. manat məbləğinə gəldikdə, qeyd olunmalıdır ki, dövlət büdcəsi profisitlə icra olunmuş və onun məbləği 352,8 mln. manat təşkil etmişdir.

2013-cü ildə dövlət büdcəsi kəsirinin maliyyələşdirilməsinə 166429,5 min manat yönəldilmişdir ki, bundan 35274,0 min manat ödələşdirilmədən, daxili və xarici borclarıdan, o cümlədən xaricdə qiymətli kağızların yerləşdirilməsindən, 174184,3 min manat dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların ödənişli xidmətlərindən (bütçədənəknər) daxilolmalar hesabına olmuş, xarici qrantlar üzrə büdcə kəsirinin maliyyələşdirilməsinə vəsait yönəldilməmişdir.

Hesabat ilində icmal büdcənin gəlirləri 20728,6 mln. manat proqnoza qarşı 23223,0 mln. manat və ya 112,0% icra olunmuşdur ki, nəticədə icmal büdcədə 1004,6 mln. manat məbləğində profit yaranmışdır.

Azərbaycanda icmal büdcə xərclərinin həcmi nəinki MDB məkanında lider ölkələrdən sayılan Rusiya və Qazaxıstandan, hətta BRICS beşliyinin eyni göstəricisindən də böyükdür. Maliyyələşmənin həcminin böyüklüyü hökumətə büdcə resurslarını cəmiyyətin qarşısında duran problemlərin həllinə yönəltməyə imkan verir.

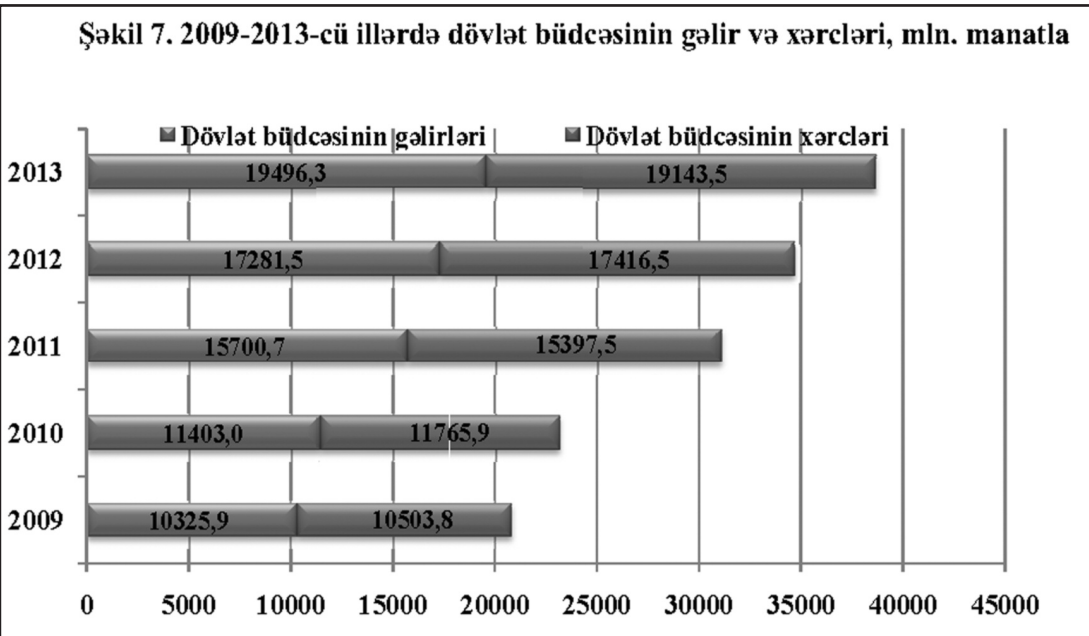
Beləliklə, qeyd edə bilərik ki, 2013-cü ildə büdcə resurslarının artması fonunda rəşional fiskal siyasətin həyata keçirilməsi və bu əsasda iqtisadiyyatın tənzimlənməsində dövlət büdcəsinin rolunun artırılması, ölkənin makroiqtisadi vəziyyətinin sabit saxlanması, vergilərin yığım əmsalının yüksəldilməsi və ümumən, vergitutma istiqamətində işlərin təkmilləşdirilməsi, dövlət büdcəsi kəsirinin həcmnin azaldılması və onun təhlükəli həddə çatmaması, dövlət borclarının kifayət qədər aşağı nisbətdə olması, xərclərin məqsədli proqramlar əsasında tərtibi kimi vəzifələrin reallaşdırılması təmin edilmişdir. Ölkədə aparılan fiskal siyasətin məqsədi büdcəni dinamik inkişafın stimullaşdırılması üçün əsas maliyyə mənbəyinə və iqtisadi aləmə çevirməkdir.

Azərbaycan Respublikası
Hesablama Palatası

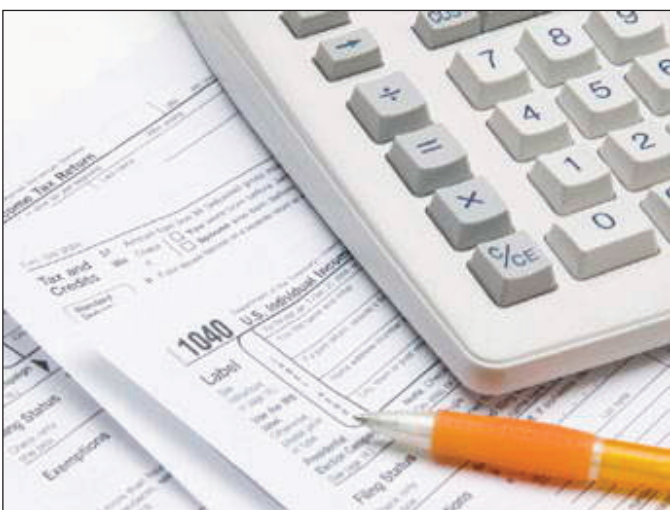
Almaniya-Azərbaycan
“Bioloji Təbabət” klinikası

15 iyun
Milli Qurtuluş günü
münasibəti ilə
Azərbaycan xalqını
ürəkdən təbrik edir!

Borclu vergi ödəyicilərinin əmlakı siyahıya alınmışdır

İyun ayının 9-10-da Bakı şəhəri Vergilər Departamentinin Vergi borclarının alınması İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən siyahıya alınma tədbirləri keçirilmişdir. Xəzər rayonu, Qala qəsəbəsində yerləşən "Bakielektromaşın" ASC-nin fəaliyyəti vergi orqanları tərəfindən araşdırılarkən, onun 98 min 786 manat məbləğində vergi borcunun yarandığı müəyyən edilmiş, bu barədə vergi ödəyicisinə bildiriş göndərilmiş də, borc qanunvericilikdə nəzərdə tutulan müddətdə ödənilməmişdir. Yaranmış vergi borcunun ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi, Vergi Məcələsinin 89-cu maddəsinə əsasən, may ayının 21-

də əmlakın siyahıya alınması haqqında Qərar çıxarılmış və vergi ödəyicisinə məxsus 120 min manat dəyərində torpaq sahəsi müəyyən edilmiş qaydada siyahıya alınmışdır.

Yasamal rayonu, Səlatın Əsgərova küçəsi,

ev 87 ünvanda yerləşən daşınmaz əmlakın istismarı və kirayəyə verilməsi ilə məşğul olan "AZACO" şirkətində də əmlakın siyahıya alınması tədbirləri keçirilmiş, tədbir zamanı 45 min 683 manat vergi borcu müqabilində 50

min manat dəyərində olan torpaq sahəsi siyahıya alınmışdır.

Vergi əməkdaşları tərəfindən Bakı-Quba yolunun Üzvi Sintez zavodu ərazisində yerləşən hissəsindəki "Azərkarton" MMC-də də əmlakın siyahıya alınması tədbirləri həyata keçirilmişdir. Kağız və karton məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan vergi ödəyicisinin fəaliyyəti araşdırılarkən, onun 13 min 913 manat məbləğində borcunun yarandığı müəyyən edilmiş, borcun ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi müəssisədəki 3 min manat dəyərində olan dəzgah və avadanlıq müəyyən edilmiş qaydada siyahıya alınmışdır.

Büdcəyə 3 milyard 121 milyon 703,4 min manat vəsait daxil olmuşdur

2014-cü ilin yanvar-may aylarında Vergilər Nazirliyinin xətti ilə dövlət büdcəsinə vergi daxilolmalarının həcmi 3 milyard 121 milyon 703,4 min manat təşkil etmişdir. Bu məbləğin 35,6 faizi mənfəət vergisinin, 26,9 faizi əlavə dəyər vergisinin, 12,2 faizi fiziki şəxslərin gəlir ve-

rgisinin, 10,1 faizi aksizlərin, 15,2 faizi isə digər vergilərin payına düşür.

Qeyri-neft-qaz sektoru üzrə büdcəyə 1 milyard 717 milyon 678,7 min manat vəsait daxil olmuşdur.

Yanvar-may aylarında respublika üzrə 37 min 191 vergi

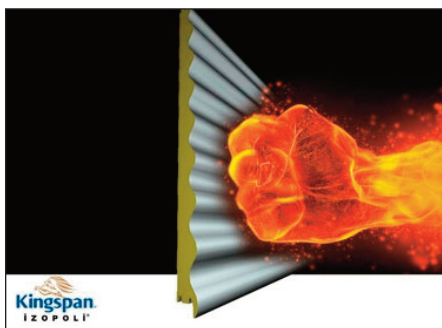
ödəyicisi qeydiyyatda alınmış, 1 iyun 2014-cü il tarixə qeydiyyatda olan vergi ödəyicilərinin ümumi sayı 570141-ə çatmışdır.

2014-cü ilin yanvar-may ayları ərzində respublika üzrə elektron formada göndərilmiş bəyannamələrin xüsusi çəkisi 91,1 faiz təşkil etmişdir.

"Kingspan-İzopoli" Azərbaycanda 50 milyon avroya zavod tikəcək

Türkiyənin "Kingspan-İzopoli" şirkəti və Fövqəladə Hallar Nazirliyi birgə müəssisə yaradacaqdır. Azərbaycanda təbii fəlakətlər zamanı əhəlinin sığınacağı üçün yangına davamlı yarımfabrikat evlər inşa olunacaqdır.

Bu sözləri Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN)

Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliyinin nəzdində fəaliyyət

göstərən "Kingspan-İzopoli" şirkəti sədrinin müavini Suat Kiroğlu jurnalistlərə açıqlamasında demişdir.

S.Kiroğlu qeyd etmişdir ki, gələn ilin yanvarından başlayaraq Azərbaycanda qısa müddətdə yığılıb sökülə bilən evlər üçün yangına davamlı panellərin istehsalına başlanacaqdır.

Bu məqsədlə FHN ilə müştərək müəssisə yaradılacaqdır. "Kingspan-İzopoli" şirkətinin vəsaiti hesabına tikiləcək müəssisə 50 milyon avroya başa gələcəkdir.

Yarımfabrikat evlərin gələcəkdə Orta Asiya ölkələrinə - Qazaxıstan, Türkmənistan və Qırğızıstana da ixrac ediləcəyi nəzərdə tutulmuşdur.

Ümummillî liderimiz Heydər Əliyevin milli və ümumbəşəri dəyərlərə söykənən ideyaları yüz illərlə yaşayacaq və qalib gələcəkdir.

Azərbaycan xalqını Qurtuluş günü münasibəti ilə təbrik edirik.

Kənd təsərrüfatı üçün "Sığorta hovuzu" yaradılacaq

İsveçrənin "SwissRe" təkrarsığorta şirkəti Bakıda təqdimat keçirib.

Bir neçə dövlət qurumlarının iştirak etdiyi təqdimatda şirkətin imkanları və məhsulları barədə geniş məlumat verilib.

Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinin rəisi Namiq Xəlilov jurnalistlərə bildirib ki, tədbir Azərbaycanda müvafiq dövlət qurumlarının məlumatlandırılması məqsədilə keçirilir.

TƏBİİ FƏLAKƏTLƏR DÖVLƏT BÜDCƏSİNƏ YÜK OLMAYA BİLƏR

Xidmətin rəisi qeyd edib ki, risklərin sığortalınması təbii fəlakətlər zamanı dövlət büdcəsinin üzərinə düşən yükü azalda bilər: "SwissRe" şirkətinin sığorta şirkətləri və dövlətlər üçün müxtəlif məhsulları var. Tutaq ki, hansısa təbii fəlakət baş verdikdə onun fəsadlarını aradan qaldırmaq üçün tələb olunan sığorta ödənişini hökumətə ödəyirlər".

"SİĞORTA HOVUZU" GÜNDƏMDƏDİR

Namiq Xəlilov əlavə edib ki, hazırda ayrı-ayrı ölkələrin kənd təsərrüfatı sığortası sahəsində təcrübələri öyrənilir: "Türkiyənin TARSİM "Sığorta hovuzu" təcrübəsi gündəmdədir. Bu təcrübə ondan ibarətdir

ki, risk daşıyıcıları sığorta şirkətləri olmur. Sığorta şirkətləri yalnız sığorta müqavilələrinin bağlanması işi ilə məşğul olurlar və buna müvafiq olaraq sığorta haqqından komissiya tuturlar. Risk daşıyıcısı olaraq "Hovuz" çıxış edir və fermerlərə sığorta ödənişlərini bu qurum verir. Dövlət tərəfindən ayrılan subsidiyalar da "Hovuz"dan verilir. Bu təcrübədən bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə geniş istifadə edirlər. Həmçinin, bu, sığortaçıların agentlərinə fermerlər ilə təmas imkanı yaradır. Agentlər təmasdan istifadə edib sığortaçının digər məhsullarını da fermerə təklif edə bilirlər".

EHTİMAL YOX, TƏKRARSİĞORTA BAHA

Namiq Xəlilov əlavə edib ki, kənd təsərrüfatı sığortasında öncədən ehtimal vermək mümkün olmadığından sığorta şirkətləri kənd təsərrüfatı sığortasına maraq göstərmirlər:

"Heç kim gələn il hansı təbii hadisələrin - quraqlığın, şaxtının və s. olacağını bilmir. Ona görə, sığorta şirkətləri kənd təsərrüfatı sığortasını çox riskli hesab edirlər. Eyni zamanda, inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün beynəlxalq bazardan kənd təsərrüfatı sığortası üzrə təkrarsığorta təminatı əldə etmək çox çətin və ya bahalıdır. Üstəlik, bu sığorta növü üçün xüsusi ekspertlər, mütəxəssislər hazırlanmalıdır. Yəni, sahənin inkişafı üçün kifayət qədər investisiya qoyulmalıdır. Bütün bunlar sığorta şirkətlərini çəkindirir. Lakin "Sığorta hovuzu" formatı olanda, bu problemlər aradan qalxır. Beynəlxalq şirkətlərdən təkrarsığorta təminatı almaq da asanlaşır. Hər şirkətin fərdi qaydada kiçik aqrar sığorta portfelii əvəzinə, bütün ölkə üzrə risklər təkrarsığorta bazarına çıxarılaçaq".

Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sığortası fermerlər üçün məcburi olmayacaqdır.

Namiq Xəlilov, "Ehtimal olunur ki, yeni mexanizmin təbii kənd təsərrüfatının daha da inkişafına gətirib çıxaracaqdır", - deyərək sözlərini bitirmişdir.

SEYMUR

"Azəryolservis" ASC

Bizə qurtuluş bəxş etmiş ulu şəxsiyyətin, Azərbaycan oğlunun pak əməlləri, müqəddəs ideyaları, arzuları və irsi həmişə yaşayacaqdır.

KİVDF Şəmkir rayonunda konfrans keçirib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vəsaitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun təşkilatçılığı ilə mayın 30-da Şəmkir şəhərində Azərbaycanın Şimal-Qərb bölgəsində fəaliyyət göstərən KİV-lər üçün konfrans keçirilib.

Konfransda Şimal-Qərb bölgəsinə daxil olan rayonlarda fəaliyyət göstərən elektron və çap KİV-lərin təmsilçiləri, eləcə də yerli vətəndaş cəmiyyəti institutlarının rəhbərləri, Şəmkir rayon ictimaiyyəti və ziyalıların nümayəndələri daxil olmaqla 300 nəfər iştirak edib. Tədbirə, həmçinin Bakıda fəaliyyət göstərən ümumrespublika yayımlı KİV-lərin baş redaktorları da qatılıblar.

Konfrans "İnformasiya əldə etmək haqqında Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin izahı ilə bağlı regional KİV-lərin maarifləndirilməsi" layihəsi çərçivəsində keçirilib.

Fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərlə və Şəmkir rayon icra hakimiyyətinin başçısı Nazim Veysoy

konfransda açılış nitqi ilə çıxış edərək, KİV-lərlə yerli icra strukturlarının əməkdaşlığının genişləndirilməsinin əhəmiyyəti yönündə fikirlərini bölüşüblər.

Bundan sonra KİVDF-nin ekspertləri "İnformasiya əldə etmək haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu, ona əlavə və dəyişikliklər barədə məruzə ilə çıxış edərək, informasiya əldə etmək haqqında qanunun medianın fəaliyyəti üçün yaratdığı üstünlüklərdən bəhs ediblər.

Konfransda paytaxtda fəaliyyət göstərən ümumrespublika yayımlı KİV-lərin rəhbərlərindən "Bakı xəbər" qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyev, "İki Sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, "Trend" İnformasiya Agentliyinin baş redaktoru İlqar Hüseynov, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu, Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının sədri, Mətbuat Şurasının sədr müavini

Müslüq Ələsgərli çıxış edərək "İnformasiya əldə etmək haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun jurnalistlərə informasiya əldə etmək sahəsində verdiyi imtiyazlardan danışılıb.

Şəmkir rayonunda fəaliyyət göstərən "Şəmkir" qəzetinin baş redaktoru İlyas Qasımov, Qazax rayonunda nəşr edilən "Göyazən" qəzetinin baş redaktoru Elçin İsmayilov, Gədəbəy rayonunda nəşr edilən "Qızıl Gədəbəy" qəzetinin baş redaktoru Əsədulla Cəfərov, Şəmkir Regional QHT təlim və resurs mərkəzi İB-nin sədri Fuad Bədəlov, Yeni Azərbaycan Partiyası Şəmkir Rayon təşkilatının sədri Fəxrəddin Vəliyev mövzu ətrafında fikirlərini bölüşərək, belə hüquqi, maarifləndirici tədbirlərin keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulamışlar.

Sonda Fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərlə regional KİV-lərin inkişafı üçün Fondun nəzərdə tutduğu layihələr barədə məlumat verib.

“AccessBank” 10 milyon manatlıq istiqraz buraxır

Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən “AccessBank” QSC-nin faizli təmin edilməmiş, sənədsiz adlı istiqrazlarının emissiya prospekti qeydə alınmışdır.

Emissiya prospektinə əsasən, yerləşdirmə kütləvi təklif üsulu ilə Bakı Fond Birjası QSC-də həyata keçiriləcək. Birjadan daxil olmuş məlumata görə, emissiyanın həcmi 10 000 000 AZN təşkil edir. Emissiya çərçivəsində hər biri-

nin nominal dəyəri 1000 AZN olan 10 000 ədəd istiqraz yerləşdiriləcək. **KUPON FAİZİ 9% MÜƏYYƏN OLUNUB** İstiqrazların tədavi müddəti buraxılışdan ilk istiqrazın yerləşdiyi tarixdən etibarən 1 təqvim ili,

istiqraz üzrə faiz dərəcəsi 9%, faiz ödəniş dövrünün müddəti buraxılışdan ilk istiqrazın yerləşdiyi tarixdən etibarən 3 təqvim ayından bir müəyyən olunub. Yerləşdirmənin anderrayteri “Paşa Kapital” MMC-dir.

2014-cü ilin yanvar-aprel ayları ərzində banklar tərəfindən ticarət və xidmət obyektlərində 9745 ədəd POS-terminal quraşdırılmışdır. Mərkəzi Bankın məlumatına görə, may ayının əvvəlinə obyektlərdəki POS-terminalların sayı 42790 ədədə çatmışdır.

POS-terminalların 4880 ədədi Bakı şəhərində, 4865 ədədi isə regionlarda

Bu il 10 minə yaxın yeni POS-terminal quraşdırılıb

quraşdırılıb. Ötən il ticarət və xidmət obyektlərində POS-terminalların sayı 4000 ədəd azalmışdı. Əməliyyat olmadığından obyekt saibləri POS-terminaldan imtina edirdilər. Belə bir vəziyyət Mərkəzi Bankı və Vergilər Nazirliyini hərəkətə gətirib. **90 MİNƏDƏK POS-TERMINAL QURASHDIRILACAQ** İlin əvvəlində vergilər naziri Fazil Məmmədov bəyan etmişdi ki, bu il ərzində ilk növbədə Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Naxçıvan MR və respublikanın bütün rayon mərkəzləri olmaq şərtilə

təqribən 70-90 min ədəd arasında POS-terminal quraşdırılacaqdır. **30%-DƏN İSTİFADƏ OLUNUR** Bir müddət əvvəl “AzeriCard” MMC-nin Baş direktoru Anar Sultanov bildirmişdi ki, Bakıda fəaliyyət göstərən ticarət və xidmət obyektlərinin yalnız 3%-i POS-terminallar ilə təchiz edilmişdir. Bu POS-terminalların hamısı işlək vəziyyətdə deyil, təxminən 30%-dən istifadə olunur. Azərbaycanda bir POS-terminala düşən əməliyyatların orta aylıq həcmi 2132 manat təşkil edir.

Xarici ticarətdə 8 milyard dollara yaxın müsbət saldo yaranıb

Cari ilin dörd ayı ərzində Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi 13 milyard 465,8 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın həcmi 10 milyard 731,1 milyon dollar, idxalın həcmi 2 milyard 734,7 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 7 milyard 996,4 milyon dollarlıq

müsbət saldo yaranmışdır. Bu barədə Dövlət Statistika Komitəsindən bil-

rilib. Eyni dövrdə qeyri-neft məhsullarının ixracı 491,0 milyon dollar təşkil etmişdir.

AZƏRBAYCANA 117 ÖLKƏDƏN MAL GƏLİR 2014-cü ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycan Respublikasının rezidentləri dünyanın 122 ölkəsinin hüquqi və fiziki şəxsləri ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 76 ölkəyə əmtəə ixrac olunmuş, 117 ölkədən idxal olunmuşdur. Xarici ticarət dövriyyəsi iştirakçılarının 42-i Avropa, 25-i Amerika, 38-i Asiya ölkələri və digərləridir.

ƏN ÇOX İXRAC VƏ İDXAL OLUNAN MALLAR İxrac edilmiş məhsulların ümumi həcmində xam neft, neft məhsulları, təbii qaz, meyvə-tərəvəz, bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, şəkər, kimya sənayesi məhsulları, plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatların, idxal olunmuş məhsulların həcmində isə qida məhsulları, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri və onların hissələrinin xüsusi çəkisi üstünlük təşkil etmişdir.

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin çoxminli kollektivi

Azərbaycan dövlətinə müstəqillik, xalqa bəxtiyarlıq bəxş edərək əbədiyyətə qovuşan böyük liderimiz əbədiyaşarlıq qazandı. Nə qədər ki, dünyada Azərbaycan dövləti var Heydər Əliyev də yaşayacaqdır.

Elm Təhsil Mərkəzi “Təfəkkür” Universitetinin professor-müəllim və tələbə həyatı

Azərbaycan xalqını Qurtuluş günü münasibəti ilə təbrik edirik. Arzu edirik ki, Heydər Əliyev yolunun layiqli davamçısı İlham Əliyevin ucaltdığı Azərbaycan hər zaman zirvələrdə olsun.

“TuranBank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat (Min Azərbaycan Manatı ilə)

AKTİVLƏR	Məbləğ
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	40 551
Banklara verilmiş kreditlər	12 388
Müştərilərə verilmiş kreditlər	177 608
Satıla bilən maliyyə aktivləri	1 158
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	11 696
Sair aktivlər	936
CƏMİ AKTİVLƏR	244 337
ÖHDƏLİKLƏR	
Bankların depozitləri və hesabları	27 138
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	108 167
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	59 962
Cari vergi öhdəliyi	409
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	236
Sair öhdəliklər	318
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	196 230
KAPİTAL	
Səhmdar kapitalı	44 002
Səhm mükafatı	724
Binalar üzrə yenidənqıymatləndirmə ehtiyatı	1 327
Satıla bilən maliyyə aktivləri üzrə yenidənqıymatləndirmə ehtiyatı	58
Bölüşdürülməmiş mənfəət	1 996
CƏMİ KAPİTAL	48 107
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL	244 337

Mənfəət və ya Zərər və Sair Məcmu Gəlir haqqında Hesabat (Min Azərbaycan Manatı ilə)

Faiz gəlirləri	23 345
Faiz xərcləri	(11 726)
Xalis faiz gəlirləri	11 619
Haqq və komissiya gəlirləri	3 560
Haqq və komissiya xərcləri	(640)
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	2 920
Xarici valyuta alqı-satqısından yaranan xalis gəlir	935
Xarici valyuta üzrə məzənnə fərqiindən yaranan xalis gəlir	44
Sair əməliyyat gəlirləri	16
Əməliyyat gəlirləri	15 534
Dəyərsizləşmə üzrə zərər	(1 820)
İşçi heyəti üzrə xərclər	(5 162)
Sair ümumi inzibati xərclər	(3 771)
Vergidən əvvəlki mənfəət	4 781
Mənfəət vergisi xərci	(967)
İl üzrə mənfəət	3 814
Mənfəət vergisindən sonra sair məcmu gəlir	
Satıla bilən maliyyə aktivləri üzrə yenidənqıymatləndirmə ehtiyatı:	
-Ədalətli dəyərdə xalis dəyişiklik	38
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi	660
Mənfəət vergisindən sonra il üzrə cəmi sair məcmu gəlir	698
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	4 512
Səhm üzrə mənfəət (bir səhm üzrə AZN ilə)	112

Maliyyə hesabatlarının mötəbərliyi “KPMG Azərbaycan Limited” audit şirkəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Bu, taledir, seçən də Böyük Yaradan!

Çox qəribədir, nəyisə gizlətsəm, tez faş olar, kimdən qaçsam, tez qarşıma çıxar... Əcəba, bu, mənim taleyim, alınyazımmı?..

✎

Vəzifə kürsüsü yaxşı şeydir, intəhası, kiminin altında olur, kiminin üstündə.

✎

Böyük insanların səhvi böyük ağacların yıxılması kimidir – aşib ətrafındakıları da əzəcək...

✎

İnsanlar nə öz millətini, nə də qohumlarını seçirlər... Bu, taledir, seçən də Böyük Yaradan!

✎

Boyunu uzadan da, gödəldən də Günəşdir; baxır...hardan çıxıb, harda batacaq.

✎

Yanğının ən böyük nəmərdliyi qurunun oduna yaşı da yandırmasıdır.

✎

Arının müqəddəs yaradıcılıq qabiliyyəti, hətta acı tütün çiçəyindən də şirin bal çəkməyi bacarmasıdır...

✎

Gözəllik şərtidir, qadının əsil yaraşığı və gözəlliyi nəfəsinə və nəfəsindədir!

✎

Hamı dünyanın faniyindən danışır, amma heç kim dəyişmir... Dəyişən ömürdən gedən günlərdir...

✎

Əlini dalına cütlayınca, qabağa uzat, səni çaşmağa və yıxılmağa qoymasın!

✎

Otların rəngi yüz cür, insanların rəngi isə min cür...

✎

Niyə çəşib mat qalmısan?! Alan da göz önündədir, satan da...

✎

İmamverdi İSMAYILOV

Dərd sənə üstünə gələndə, əcəba sən nə edəsən, kimin üstünə gedəsən?..

✎

Görəsən, Böyük Yaradan İnsanlar və Talelər arasında fərqi nəyə əsasən müəyyənləşdirir?!

✎

Kiminsə ünvanına həqarət danışsansa, öz işindir, amma el-oba, yer, torpaq, tayfa barədə cəm halda danışma, yoxsa ziyan çəkərsən.

✎

Hər hansı bir mübarizədə gözüünü qırpmadan düşməni üzərinə gedə biləcək insan sonda qalib gələcək qəhrəmandır!

✎

Bu dünyada pul, onun gücü və hökmü var: həyatda da, ailədə də, cəmiyyətdə də...

✎

Evinə, ailənə daşıya bilmədiyin dostluq buz üstə sürüşən naşı adamın hər an yıxılmaq qorxusu yaşaması kimi bir şeydir...

✎

Ehtiyacın öz dili var: sən istəsən də, istəməsən də, o, danışacaq və danışdıracaq, bəzən isə susdurub qızardacaq.

✎

Gözəl qadının yanında gözünü qırıq dovşan tək gəzən kişiye çox yazığım gəlir, qismətinə acıyıram.

✎

Unutma: cibindəki pulun qəlbindəki qürurun qədər qüvvətli və əbədi deyil!

(davamı var)

Dünya inciləri

Maraqlı heykəltəraşlıq nümunələri ilə zəngin kilsə

Orsanmikele və ya Müqəddəs Mikayılın diriyi bir zamanlar burada yerləşən San Michele monastırının diriyi olmuşdur.

Fasadın bayır tərəfində 14 tabernakldan yerləşir ki, bunlara misal olaraq Covanni di Pyero Tedeskonun "Rozanın Madonnası", Nanni di Bankonun "Dörd Müqəddəs" və "Müqəddəs Filip", Donatellonun "Müqəddəs

Mark", Andrea del Verrokyonun "İsa və müqəddəs Tomas" tabernakllarıdır. Bu heykəllər sənətkarlara şöhrət və hörmət gətirmiş, onları başqa heykəltəraşlardan fərqləndirmişdir. Bu sənətkarlardan biri də Donatello'dur. Donatello Florensiya yun darayıcıları gildiyasının üzvü olan Niccolo di Betto Bardinin ailəsində

dünyaya gəlmişdir. Zərgər emalatxanasında sənətkarlığı öyrənən Donatello sonra Lorenzo Giber-tinin emalatxanasında çalışır. Romada aparılan qazıntı işlərində Fillipo Brunelleski ilə birgə çalışır və bundan sonra şöhrət qazanır. Beləliklə, bundan sonra da Brunelleskinin inşa etdiyi gözəl binaları Donatellonun hazırladığı əvəzlənməz

heykəllər bəzəyir. Florensiyada göstərdiyi fəaliyyət müddətində o, Lorenzo Giberti ilə Florensiya Baptiserisinin divarına qoyulacaq heykəlləri hazırlayır. 1411-1413-cü illərdə isə Donatello Orsanmikele kilsəsi üçün hazırladığı Müqəddəs Markın heykəli üzərində çalışır. Bundan başqa, o "Müqəddəs Georgi və əjdaha", "David", "Herod bayramı", "Mariya Madalenanın bağışlanması", "Peyğəmbər Habakuk", "Məryəmin müjdələnməsi" və bu kimi digər mükəmməl heykəltəraşlıq nümunələrinin müəllifidir.

Heykəllər hazırda bir-bir bərpa olunur və keçmiş taxıl anbarı kompleksinin üst mərtəbəsinə (indiki Orsanmichele Muzeyi) köçürülmüş, onların yerlərinə isə surətləri qoyulmuşdur. Orsanmikelenin heykəlləri italyanların incəsənətə olan şiddətli sədaqət və qürurunu, incəsənət üçün aparılan rəqabətin öyüd-nəsihət qədar dəyərli və lazımlı olduğunu göstərir.

Gülər ƏZİZOVA

15 İYUN

MİLLİ QURTULUŞ GÜNÜ

"AĞDAĞ" şirkəti Azərbaycan xalqını

Milli Qurtuluş Günü münasibəti ilə təbrik edir və

müstəqillik yolunda iri addımlarla irəliləyən

Azərbaycanımıza daima qüdrətli olmağı arzulayır!

"Badamlı"nın 2 faizi Rusiyaya ixrac olunur

Cari ilin ilk 4 ayında "Gəmiqaya Mineral Sular" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin "Badamlı" mineral sular zavodunda 0,5, 1, 1,5 litrlik plastmas butulkalarda qazlı və qazsız, 0,3, 0,6 litrlik şüşə butulkalarda qazlı, 5 və 19 litrlik plastmas taralarda qazsız olmaqla, ümumilikdə, 1 milyon 100 min ədəd su istehsal edilmişdir.

Şirkətdən verilən mə-

lumata görə, istehsal edilən "Badamlı" mineral süfrə suyunun 30 faizi muxtar respublika ərazisində satışa çıxarılmış, 68 faizi Bakı şəhərinə və müxtəlif regionlara, 2 faizi isə Rusiya Federasiyasına ixrac olunmuşdur. Cari ilin ötən dövründə bağlanmış müqaviləyə əsasən, 21 min 200 ədəd mineral suyun Rusiya Federasiyasına göndərilməsi təmin edilmişdir.

"Badamlı" mineral süfrə suyunun muxtar respublika ərazisində satışı "Gəmiqaya Bərəkət Bazarlama" MMC, Bakı şəhərində və ölkəmizin

digər regionlarında isə "Gəmiqaya Holding" Şirkətlər İttifaqının Bakı Satış Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirilir. İstehsal olunan məhsulun ticarət obyektlərinə vaxtında çatdırılması məqsədilə, müəssisəyə Almaniyaya istehsalı olan "Mercedes-Benz Axor" markalı yük avtomobilləri alınmışdır.

Qeyd edək ki, "Badamlı" mineral bulağı ötən əsrin ortalarında aşkar edilmişdir. 1947-ci ildə burada kiçik müəssisə yaradılaraq ilk dəfə əl üsulu ilə cəmi 30-40 litr su istehsalına başlanılmışdır. Daha sonra

müəssisənin fəaliyyəti genişləndirilmiş, yeni texnologiyalar tətbiq olunmaqla istehsal gücü daha da artırılmışdır. Ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində ölkəmizdə baş verən hadisələr, iqtisadi tənəzzül bu müəssisənin də fəaliyyətinin dayanmasına səbəb olmuşdur. 2004-cü ildə özəlləşdirilən müəssisədə keyfiyyətli məhsul istehsalına başlanılmışdır. "Gəmiqaya Mineral Sular" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti müəssisəyə bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun yeni həyat vermişdir.

Sığortaçılara yaddaş vərəqi tələbi qoyulur

Azərbaycanda sığorta şirkətlərinin qarşısında sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalıya yaddaş vərəqi verilməsi tələbi qoyulur.

Bu, "Fiziki şəxslərə təqdim edilən avtomobil nəqliyyatı vasitələrinin tam sığortası üzrə Sığorta qaydaları" layihəsində nəzərdə tutulur.

Qaydalarda qeyd olunur ki, sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortaçı sığortalıya hamı tərəfindən asanlıqla başa düşülən üslubda tərtib edilmiş yaddaş vərəqi verməlidir.

Yaddaş vərəqəsində sığorta hadisəsi hesab edilə bilən halın baş verdiyi zaman necə hərəkət etməyin lazım olduğunu və sığortaçının sığorta ödənişindən imtina etməsinin qanuni əsaslarını əks etdirən məlumatlar verilməlidir.

Bundan başqa, qaydalarda qeyd olunur ki, sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı sığortaçının müstəqil auditor tərəfindən təsdiqlənmiş illik balans və fəaliyyətinin illik yekunlarına dair maliyyə nəticələri ilə tanış olmaq hüququna malikdir.

Etibarsızdır

Dadaşov Ağatəlib Mirməmməd oğlunun adına Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Nardaran qəsəbəsi, A.Zeynalı küçəsi, döngə 1, ev 6 ünvanına verilən kupça itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və "İqtisadiyyat" qəzetinin kollektivi ADİU-nun elmi katibi, "Bank işi" kafedrasının professoru Elnur Məhəmməd oğlu Sadıqova **ATASININ** vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Professor Elşən Hacıadə Rəbiyə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Aparat rəhbəri, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Vidadi Zeynalova əzizi **ƏSLİ XANIMIN** vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

IDEAL DİZAYN
Daimi tərəfdaşınız

Ofis mebeli və layihələr

– Metal dolablar

– Metal stellaj sistemi

temi

– Metal tumbalar

– Metal seyflər

Tel.: 012 480 37 55
E-mail: office@idealdizayn.az
www.idealdizayn.az

Təsisçi:
akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor: **Aytən SƏMƏDZADƏ**

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacıadə, Elşad Səmədzadə, Müşfiq Atakışiyev, Məmmədhasən Meybullayev, Mirdamət Sadıqov, Mehriban Alışanova, Xan Hüseyin Kazımlı, Məhşir Əhmədov, Şahzadə Əliyev, Əmil Məhərrəmov, Rəfiq Quliyev, Mürşad Vahabov, Rəuf Əliyev, Süleyman Qasımov, Cahangir Qocayev.

Kompyuter
mərkəzinin direktoru:
Oqtay ORUCLU
oktay_oruc@mail.ru

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev küçəsi, 3
Redaksiya: 566-09-60
Ünvanı şöbə: 514-14-27 (fax)
Mühasibatlıq: 566-63-08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir.
"İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və sahifələnmiş, "Zaman-Azər" MMC firmasının mətbəəsində çap edilmişdir.
Lisensiyası: 022201 İndeks: 0355 Tiraj: 3300